

**CENTAR ZA OBUKU U SUDSTVU
I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU**

***GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU
CENTRA ZA OBUKU U SUDSTVU I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU
ZA 2024. GODINU***

Podgorica, mart 2025. godine

Poštovani/a,

Zadovoljstvo mi je da, u svojstvu predsjednice Upravnog odbora, predstavim Godišnji izvještaj o radu Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu za 2024. godinu.

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, već deset godina kao samostalna institucija, ostvaruje nadležnosti utvrđene Zakonom o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Svojim djelovanjem Centar kontinuirano doprinosi jačanju profesionalnog, nezavisnog, nepristrasnog i efikasnog pravosuđa, kroz organizaciju obuka ne samo za sudije i državne tužioce, već i za savjetnike, pripravnike, kao i predstavnike drugih pravnih profesija u oblasti pravosuđa.

Godišnji program obuka za 2024. godinu zasniva se na rezultatima Izvještaja o procjeni potreba za obukama sudija i državnih tužilaca, koji je izrađen na osnovu sveobuhvatne procjene sprovedene u skladu sa revidiranom Metodologijom procjene potreba za obukama. Ova metodologija uključuje kombinaciju različitih instrumenata i pristupa za prikupljanje svih relevantnih informacija. Na osnovu ovako definisanih potreba, obuke su bile usmjerene ka aktuelnim izazovima u pravosudnom sistemu, čime se dodatno doprinosi efikasnosti i pravičnosti u radu sudova i državnih tužilaštava.

Tokom 2024. godine, teorijski i praktični dio Programa inicijalne obuke pohađalo je ukupno **73 kandidata i kandidatkinja** za sudije osnovnih sudova, Suda za prekršaje, Privrednog i Upravnog suda Crne Gore, kao i za državne tužioce. Pored aktivnosti u okviru inicijalne obuke, Centar je, samostalno ili u saradnji sa međunarodnim partnerima, nadležnim institucijama i organizacijama civilnog društva, realizovao ukupno **81 aktivnost kontinuirane obuke** (80 uživo i jednu u onlajn formatu), odnosno **128 dana obuke**. Program kontinuirane obuke uspješno je završilo **247** sudija (od aktivnih 263), **99** državnih tužilaca (od aktivnih 105), **153** sudijska savjetnika, **46** tužilačkih savjetnika, **26** kandidata za sudije, **2** kandidata za državne tužioce i **179** predstavnika drugih institucija i pravnih profesija, kroz aktivno učešće i prisustvo na obukama koje je sprovodio Centar kroz pomenuti program obuke.

U toku 2024. godine, Centar je organizovao i obuke za ukupno **107 pripravnika**, od kojih su **79** angažovani u sudovima, a **28** u državnim tužilaštvima. Pripravnici su bili podijeljeni u pet grupa, a realizovano je 25 obuka (24 uživo i jedna onlajn), što ukupno iznosi **59 dana obuke**: **17** dvodnevni, **4** trodnevne, **3** četvorodnevne i jedna jednodnevna obuka u onlajn formatu.

Kao i prethodnih godina, većinu aktivnosti kontinuirane obuke Centar je realizovao uz podršku međunarodnih organizacija i institucija, koje prepoznaju Centar kao pouzdanog i značajnog strateškog partnera.

Pored obuka iz Programa kontinuirane obuke, predstavnici pravosuđa su, posredstvom Centra, učestvovali i u obukama organizovanim na regionalnom i međunarodnom nivou od strane partnerskih institucija, ukupno u **27 aktivnosti**, na kojima je učestvovao **91 predstavnik crnogorskog pravosuđa: 54 sudije, 5 specijalnih tužilaca, Glavni specijalni tužilac, Vrhovni državni tužilac, 24 državna tužioca, 3 kandidatkinje za sudiju, 1 savjetnik iz Specijalnog državnog tužilaštva i 2 savjetnika iz državnih tužilaštava.**

Od pomenutih 27 aktivnosti, šest je realizovano u saradnji sa **Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu (EJTN)**, uz učešće **77 predstavnika crnogorskog pravosuđa** (65 sudija, 11 državnih tužilaca i jednog kandidata za sudiju). Ove aktivnosti uključivale su jedan jednosatni onlajn seminar, tri seminara organizovana uživo i dvije obuke za trenere.

Polazeći od uvjerenja da znanje predstavlja temelj stručnosti, profesionalnosti i nezavisnosti sudija i državnih tužilaca, te da je isto od ključne važnosti za očuvanje povjerenja građana u pravosudni sistem, Centar će i ubuduće nastaviti da doprinosi unapređenju kvaliteta pravosuđa. To će činiti kroz inovativne pristupe u obučavanju, usklađivanje programa sa savremenim izazovima, primjenu novih formata učenja, uključujući digitalne platforme, te kroz intenziviranje saradnje sa nacionalnim, regionalnim i međunarodnim partnerima.

Na kraju, želim da izrazim zahvalnost članovima i članicama Upravnog odbora, predsjednici, članovima i članicama Programskog savjeta, direktorici i zaposlenima u Sekretarijatu Centra, predavačima i mentorima, kao i domaćim i međunarodnim partnerima, polaznicima obuka i učesnicima aktivnosti Centra, na konstruktivnoj saradnji i posvećenosti. Vaš doprinos je od neprocjenjive važnosti za dalji razvoj Centra, kao jedine institucije specijalizovane za obuku u oblasti pravosuđa u Crnoj Gori.

Pred vama je opsežan Godišnji izvještaj sa hronološkim prikazom realizovanih aktivnosti, koji svjedoči o predanosti Centra realizaciji planiranih zadataka i ostvarenju svojih ciljeva.

S poštovanjem,

Predsjednica Upravnog odbora Centra
Ljiljana Lakić
specijalna tužiteljka

Upravni odbor Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, na osnovu člana 14 stav 1 tačka 18 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu („Sl. list Crne Gore", broj 58/15 i 54/24), na XIII elektronskoj sjednici Upravnog odbora Centra, održanoj 31. marta 2025. godine, usvojio je Godišnji Izvještaj o radu Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu za 2024. godinu.

STATUS, DJELATNOST CENTRA I ORGANI UPRAVLJANJA

Zakonom o Centru za obuku u sudstvu u državnom tužilaštvu („Službeni list CG", broj 58/15) osnovan je Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu (u daljem tekstu: Centar/COSDT) i uređena njegova organizacija, način rada, obuke, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad.

Centar je samostalna organizacija sa svojstvom pravnog lica.

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizuje i sprovodi obuke sudija i državnih tužilaca, kao i drugih iz pravosudnih profesija, u skladu sa posebnim programima obuke, obučava predavače i mentore, kao i savjetnike, pripravnike u sudovima i državnim tužilaštvima, uspostavlja saradnju sa domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama i vrši druge poslove propisane Zakonom o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

Obuka za sudije i državne tužioce organizuje se i sprovodi kao inicijalna i kontinuirana. Cilj obuke je sticanje i usavršavanje znanja, sposobnosti i vještina koje će omogućiti samostalno, nezavisno, nepristrasno, stručno i efikasno vršenje funkcije sudija i državnih tužilaca, u skladu sa načelima nezavisnosti i samostalnosti i etičkim standardima profesije.

Organi Centra su Upravni odbor i Programski savjet.

Upravni odbor upravlja Centrom i ima sedam članova. Članovi Upravnog odbora se (sa pravom na ponovni izbor) biraju na period od četiri godine, kao predstavnici najznačajnijih pravosudnih organa: Vrhovnog suda CG, Vrhovnog državnog tužilaštva CG, Sudskog savjeta, Tužilačkog savjeta, Ministarstva pravde, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Advokatke komore CG. Većinu članova čine sudije i državni tužioci (četiri člana).

Upravni odbor ima predsjednika koji se bira iz reda članova Upravnog odbora koji su sudije ili državni tužioci.

Predsjednik Upravnog odbora rukovodi Centrom i zastupa ga, a za vrijeme vršenja te funkcije ne obavlja sudijsku odnosno tužilačku funkciju.

Ministar pravde Crne Gore je u skladu sa članom 13 stav 2 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu aktima od 08.12.2023 i 27.12.2023. godine proglasio treći sastav Upravnog odbora Centra. Akt o proglašenju objavljen je u Službenom listu, br. 58/15 od 12.12.2023. godine i izmjena sastava UO u Službenom listu br. 58/15, od 27.12.2023. godine.

Sastav Upravnog odbora Centra (član 12 i član 13 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu), čiji mandat traje četiri godine (do 21. novembra 2027. godine) čine sljedeći članovi:

1. **Ljiljana Lakić**, specijalna državna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu, predstavnica Tužilačkog savjeta,
2. **Dragan Mrdak**, sudija Višeg suda u Bijelom Polju, predstavnik Sudskog savjeta,
3. **Jelena Đaletić**, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG, predstavnica Vrhovnog državnog tužilaštva CG,

4. **Vera Vešković**, Samostalna savjetnica i u Direktoratu za međunarodnu pravosudnu saradnju Ministarstva pravde, predstavnik Ministarstva pravde,
5. **Prof. dr Zoran Stojanović**, redovni profesor krivičnog prava na Univerzitetu Donja Gorica, predstavnik Crnogorske akademije nauka i umjetnosti,
6. **Bojana Franović**, advokatica, predstavnik Advokatske komore Crne Gore i
7. **Seka Piletić**, sutkinja Vrhovnog suda CG, predstavnik Vrhovnog suda CG

Na konstitutivnoj sjednici Upravnog odbora održanoj 12. decembra 2023. godine za predsjednicu Upravnog odbora Centra imenovana je Ljiljana Lakić, specijalna državna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu, predstavnik Tužilačkog savjeta.

Upravni odbor radi i odlučuje na sjednicama. U 2024. godini održano je osam (8) sjednica (7 elektronskih i jedna uživo).

- II sjednica Upravnog odbora Centra, održana je uživo 16.02.2024. godine u 17:00 časova,
- III sjednica Upravnog odbora Centra, održana je elektronski 08.03.2024. godine
- IV sjednica Upravnog odbora Centra, održana je elektronski 09.04.2024. godine
- V sjednica Upravnog odbora Centra, održana je elektronski 17.04.2024. godine
- VI sjednica Upravnog odbora Centra, održana je elektronski 25.04.2024. godine
- VII sjednica Upravnog odbora Centra, održana je elektronski 04.06.2024. godine
- VIII sjednica Upravnog odbora Centra, održana je elektronski 11.07.2024. godine
- IX sjednica Upravnog odbora Centra održana je elektronski 15.11.2024. godine

Upravni odbor je redovno pratio rad Centra kroz periodične izvještaje, pripremio konačnu verziju programa obuke za 2024. godinu, donosio brojne akte i odluke, a kao najbitnije treba izdvojiti:

- Plan rada Centra za 2024. godinu;
- Godišnji Izvještaj o radu Centra za 2023. godinu;
- Finansijski izvještaj Centra za 2023. godinu;
- Godišnji programa obuka za 2024. godinu;
- Program za kontinuiranu obuku za 2024. godinu;
- Novi program za inicijalnu obuku;
- Ažurirani i dopunjeni Program obuka za savjetnike u sudovima i državnom tužilaštvu;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Centra.

Pored navedenog, Upravni odbor je u okviru svojih nadležnosti u toku 2024. godine donio sljedeće odluke:

- Odluku o prestanku manadata Maji Milošević, direktorici Sekretarijata Centra i saglasnost na potpisivanje sporazuma o preuzimanju iste na novo rano mjesto;
- Odluku o određivanju Maše Adžić za v.d. direktorice Sekretarijata Centra;
- Odluka po prigovoru Jasne Babović, kandidatkinje za sudiju u vezi sprovođenja online obuke;
- Odluka o izboru novog zamjenika predsjednika Upravnog odbora Centra (jer se odlukom Sudskog savjeta broj 01-5675/24-3 sudija Višeg suda u Bijelom Polju Dragan Mrdak, a koji je ujedno i član Upravnog odbora Centra, privremeno udaljava od dužnosti sudije do okončanja krivičnog postupka koji se protiv njega vodi). Funkciju novog zamjenika predsjednika Upravnog odbora Centra obavlja gđa Seka Piletić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore;
- Na predlog Sudskog, odnosno Tužilačkog savjeta, utvrđivao je Spisak mentora Centra.

Upravni odbor je redovno informisan o svim aktivnostima Centra, o saradnji sa nacionalnim i međunarodnim partnerima, te planovima za sprovođenje programa obuka.

Programski savjet je stručni organ Centra, ima 10 članova koje bira Upravni odbor iz reda sudija i državnih tužilaca, na mandat od 4 godine, a sastoji se od dva odbora - Programskog odbora za inicijalnu obuku i Programskog odbora za kontinuiranu obuku.

Programski savjet je tokom 2024. godine radio u sledećem sastavu:

1. **Milenka Žižić**, predsjednica Programskog savjeta i sutkinja Vrhovnog suda CG,
2. **Radojka Nikolić**, članica Programskog savjeta i sutkinja Vrhovnog suda CG,
3. **Vesna Jočić**, članica Programskog savjeta i sutkinja Vrhovnog suda CG,
4. **Nataša Božović**, članica Programskog savjeta i sutkinja Vrhovnog suda CG,
5. **Dražen Burić**, član Programskog savjeta i državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG,
6. **Veljko Rutović**, član Programskog savjeta i državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG,
7. **Miodrag Pešić**, član Programskog savjeta i predsjednik Upravnog suda CG,
8. **Lepa Medenica**, članica Programskog savjeta i rukovoditeljka Višeg državnog tužilaštva u Podgorici,
9. **Duško Milanović**, član Programskog savjeta i rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici i
10. **Vladimir Novović**, član Programskog savjeta i glavni specijalni tužilac.

Tokom izvještajne godine, održano je 13 sjednica Programskog savjeta Centra.

Programski savjet je u toku 2024. godine, shodno svojim nadležnostima, utvrdio: predlog programa za kontinuiranu obuku i programa za inicijalnu obuku, donosio odluke o određivanju početka realizacije, sadržini i trajanju pojedinih modula obuke, određivao i angažovao predavače za sprovođenje teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije i kandidate za državne tužioce, kao i predavače za sprovođenje Programa kontinuirane obuke za 2024. godinu, Programa za obuku pripravnika u sudovima i Državnom tužilaštvu i Programa obuke savjetnika u sudovima i državnim tužilaštvima, te obavljao i druge aktivnosti u skladu sa svojim nadležnostima.

Godišnji program obuka Centra za 2024. godinu izrađen je u skladu sa Izvještajem o procjeni potreba za obukama sudija i Izvještajem o procjeni potreba za obukom Državnog tužilaštva čijoj izradi je prethodio sveobuhvatan pristup u sprovođenju procjene potreba za obukama.

Vrhovno državno tužilaštvo, u saradnji sa Savjetom Evrope izradilo je sveobuhvatnu procjenu potreba za obukom za Državno tužilaštvo, dok je Centar uradio procjenu potreba za obukom sudija.

Nakon sprovedenog postupka procjene za obukama, Državno tužilaštvo je uradilo i dostavilo Centru „Izvještaj o procjeni potreba za obukama u Državnom tužilaštvu Crne Gore“. Sa druge strane, Centar je u okviru projekta „Jačanje kapaciteta Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu“ koji implementira Međunarodna organizacija za razvoj prava (IDLO) uz finansijsku podršku INL programa Ambasade SAD u Podgorici uradio „Izvještaj o procjeni potreba za obukom sudija za 2025. godinu“.

Pomenute procjene su urađene u skladu sa revidiranom Metodologijom procjene potreba za obukama sudija i državnih tužilaca koja je, za potrebe Centra izrađena u 2021. godini, uz podršku Programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici, u okviru projekta HF6

„Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori“, koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope „Horizontalni program za Zapadni Balkan i Tursku II“.

U cilju sveobuhvatnog pristupa u sprovođenju procjene potreba za obukama za 2024. godinu, korišćena je kombinacija više metoda i alata za prikupljanje što relevantnijih informacija: upućeni su anketni uputnici svim sudovima i državnim tužilaštvima, organizovane su dvije fokus grupe sa sudijima i državnim tužiocima koje su bile posvećene građanskoj i krivičnoj oblasti i organizovani su intervjui sa predstavnicima Privrednog suda Crne Gore, Upravnog suda Crne Gore i Višeg suda za prekršaje, kako bi se prikupili kvalitativni podaci i stekao dublji uvid u njihove stavove, percepcije i mišljenje; izvršen je pregled zakonodavstva, izvještaja i strateških dokumenata; upućeni su dopisi nacionalnim institucijama i organizacijama, profesionalnim udruženjima i NVO-ima sa kojima Centar ima uspostavljenu saradnju. Ovaj pristup je osigurao da se podaci prikupljeni kroz fokus grupe i intervjue, ukrste sa podacima iz anketnog upitnika i dostavljenih dopisa, kao i sa analizom zakonodavstva i drugih strateških dokumenata i izvještaja, koji služe kao osnova za utvrđivanje prioriteta u pogledu sadržine i metoda obuke.

Na osnovu Godišnjeg programa obuka Centra za 2024. godinu koji je izrađen je u skladu sa sveobuhvatnom procjenom potreba za obukama sudija i državnih tužilaca u Crnoj Gori za 2024. godinu, urađen je Program za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2024. godinu koji odražava stvarne potrebe za obukom nosilaca pravosudnih funkcija.

SEKRETARIJAT CENTRA

U cilju obavljanja stručnih, finansijskih, administrativnih, informatičkih, analitičkih i drugih poslova za potrebe Centra, u skladu sa članom 26 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, obrazovan je Sekretarijat Centra kao stručna služba kojim rukovodi direktor Sekretarijata

Opis poslova i radnih zadataka zaposlenih u Sekretarijatu Centra utvrđuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Zaposleni u Sekretarijatu imaju status državnih službenika i namještenika i u pogledu njihovih prava, obaveza i odgovornosti primjenjuju se propisi kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Centra, koji je stupio na snagu 16.03.2024. godine, predviđeno je šest organizacionih jedinica u Sekretarijatu i to:

1. Odjeljenje za inicijalnu obuku
2. Odjeljenje za kontinuiranu obuku
3. Odjeljenje za posebne obuke
4. Odjeljenje za međunarodnu saradnju i projekte
5. Služba za opšte poslove
6. Služba za finansije i računovodstvo

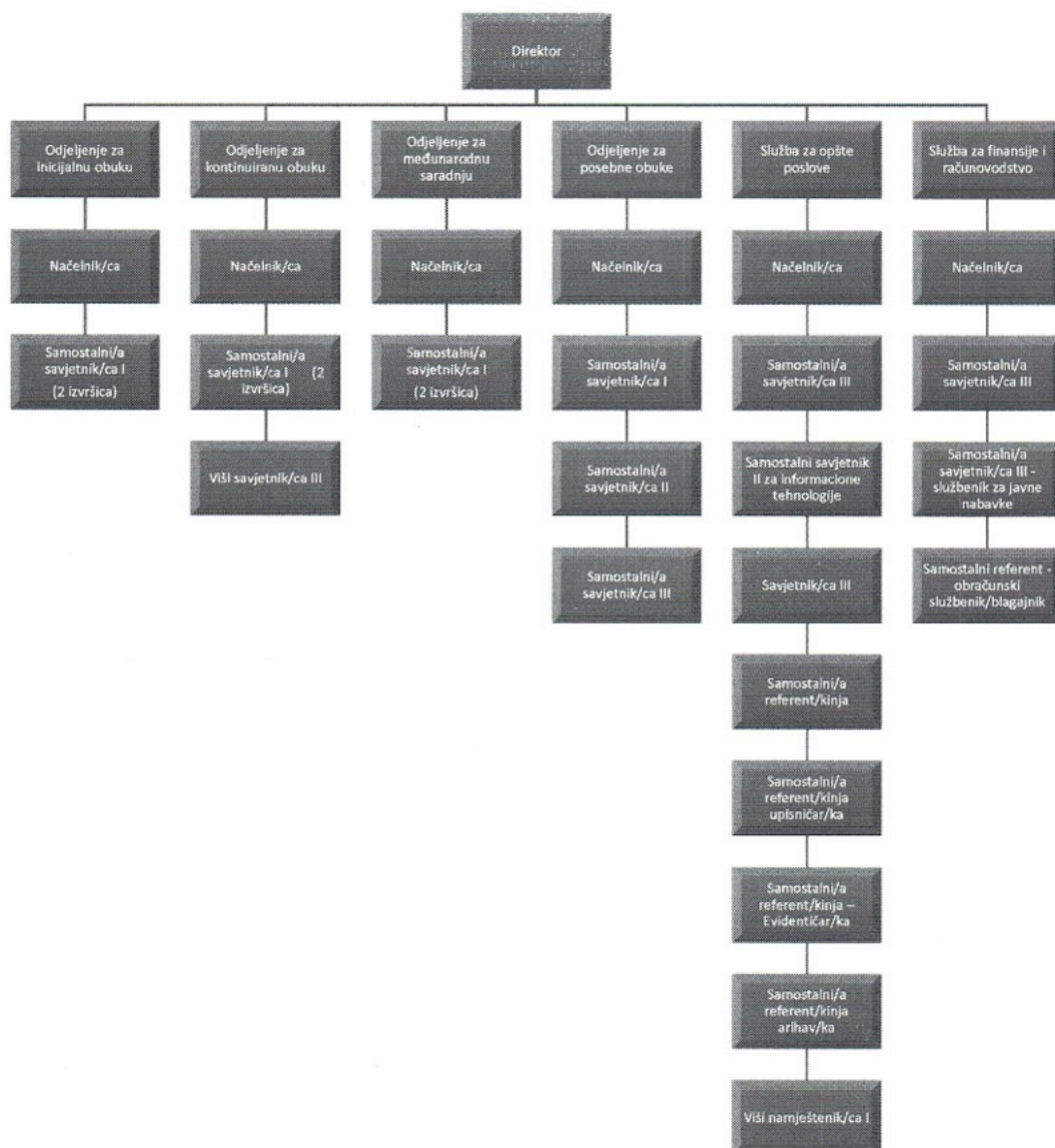
Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, sistematizovano je 28 radnih mjesta, od čega je u toku 2024. godine popunjeno 16.

Direktoru Sekretarijata Centra je na lični zahtjev prestao mandat i radni odnos u Centru, po osnovu sporazuma o preuzimanju zaposlenog u aprilu mjesecu 2024. godine, koje radno mjesto je od tada privremno popunjeno vršiocem dužnosti iz reda zaposlenih u Sekretarijatu

Centra (za vršioca dužnosti direktora Sekretarijata postavljena je načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku);

Ministarstvo finansija je na predlog kadrovskog plana Centra za 2024. dalo saglasnost za popunjavanje sedam (7) radnih mjesta od traženih 11. Centar je u toku 2024. godine raspisao oglase za sljedeća radna mjesta: Samostalni/a savjetnik/ca I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku; Načelnik/ca u Odjeljenju za posebne obuke; Samostalni/a savjetnik/ca I u Odjeljenju za posebne obuke; Samostalni/a savjetnik/ca III u Odjeljenju za posebne obuke; Direktor/ica Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu; Samostalni/a referent/kinja–upisničar/ka u Službi za opšte poslove Sekretarijata Centra; Samostalni/a savjetnik/ca III u Službi za finansije i računovodstvo. Od navednih radnih mjesta za koja su raspisani javni oglasi u 2024. godini, za dva radna mjesta kandidati nijesu ispunjavali uslove pa samim tim nijesu ni realizovana (načelnik/ca u Odjeljenju za posebne obuke i samostalni/a savjetnik/ca I u Odjeljenju za posebne obuke), a za ostala radna mjesta (Samostalni/a savjetnik/ca III u Odjeljenju za posebne obuke; Direktor/ica Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu; Samostalni/a referent/kinja–upisničar/ka u Službi za opšte poslove Sekretarijata Centra; Samostalni/a savjetnik/ca III u Službi za finansije i računovodstvo) postupak zapošljavanja će biti realizovan početkom 2025. godine. Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, koji se primjenjuje na zaposlene u Sekretarijatu Centra, predviđeno je pravo i obaveza stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika. U vezi sa tim, zaposleni u Sekretarijatu Centra su se u toku 2024. godine u kontinuitetu stručno osposobljavali i usavršavali u cilju unaprjeđivanja znanja i vještina za vršenje poslova radnog mjesta na koje su raspoređeni. Službenici Sekretarijata Centra su se stručno usavršavali pohađajući obuke iz oblasti računovodstva (seminari u organizaciji Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore), obuke o ciklusu upravljanja projektima (kroz podršku projekta EURoL 3), praktičnih vještina i savremenih načina komunikacije itd.

Slijedi – Grafički prikaz sistematizacije Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu o državnom tužilaštvu

Svi zaposleni su, i u toku 2024. godine, dali veliki doprinos ostvarivanju planiranih aktivnosti Centra, prije svega učestvujući u organizovanju obuka – seminara, radionica, konferencija, zatim pružajući podršku Upravnom odboru i Programskom savjetu u izradi internih akata Centra, učestvujući na sastancima sa domaćim i međunarodnim partnerima, kao i u radu upravnih odbora međunarodnih projekata, u koje je Centar uključen kao jedan od korisnika projekta, i u okviru kojih su organizovane obuke za sudije i državne tužioce.

Takođe, predstavnici Sekretarijata Centra dali su aktivan doprinos konferencijama i sastancima u okviru projekata u kojima Centar učestvuje kao korisnik, kao i radu regionalnih i međunarodnih mreža za obuku, time dodatno osnažujući prisustvo i uticaj Centra na relevantnim stručnim forumima, i to:

- trećem sastanku Upravnog odbora projekta „HELP na Zapadnom Balkanu” organizovanom u onlajn formatu (HELP program Savjeta Evrope – Evropski program za obrazovanje pravika u oblasti ljudskih prava; (29. januar 2024. godine)
- prvom sastanku Partnerskog odbora u Crnoj Gori projekta „Podrška Evropske unije izgradnji povjerenja na Zapadnom Balkanu” koji finansira Evropska unija a implementira

Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) - Kancelarija u Podgorici; (20. februar 2024. godine)

- sastanku na regionalnom nivou na temu „Harmonizacija sudske prakse u predmetima vezanim za vatreno oružje“ koji je organizovala Kancelarija UN za drogu i kriminal (UNODC) u okviru Projekta „Justitia“ - Krivičnopravni odgovor na ilegalnu trgovinu vatrenim oružjem; (29. februar 2024. godine)
- u studijskoj posjeti pravosudnim institucijama u Londonu, koja je bila namijenjena predstavnicima crnogorskog sudstva, tužilaštva i policije, Centra za ženska prava organizovanoj u saradnji sa međunarodnom kompanijom Kemoniks, koju sprovodi Inicijativu za vladavinu prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI), a u okviru komponente borbe protiv seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, i kroz finansijsku podršku Fonda za borbu protiv konflikta i očuvanje stabilnosti i bezbjednosti (CSSF) Vlade Ujedinjenog Kraljevstva; (10 – 13. mart 2024. godine)
- četvrtom sastanku Upravnog odbora projekta pod nazivom „Podrška Evropske unije vladavini prava“ (EUROL3); (15. mart 2024. godine)
- okruglom stolu na temu - izrada Strategije za unaprjeđenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2024-2028 koji je organizovao Direktorat za unaprjeđenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda Ministarstva ljudskih i manjinskih prava Crne Gore; (25. i 26. mart 2024. godine)
- konferenciji na temu „Oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću – primjena nacionalnih i međunarodnih standarda i sudske prakse“ koju je organizovao AIRE centar uz podršku Britanske ambasade u Podgorici; (28. mart 2024. godine)
- drugom sastanku Upravnog odbora projekta „Zaštita slobode izražavanja i medija u Crnoj Gori“ (PRO-FREKS-M) u okviru programa „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2023 – 2026 (faza III); (5. april 2024. godine)
- sastanku Radnog tima za izradu Strategije reforme pravosuđa 2024-2027, sa Akcionim planom za period 2024-2025; (11. i 12. april 2024. godine)
- interesornom sastanku u kontekstu izrade novog strateškog plana saradnje sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori; (15. april 2024. godine)
- sastanku u okviru posjete predstavnika Savjeta Evrope – Komisije za efikasnost pravosuđa (CEPEJ) i CEPEJ EVAL Crnoj Gori, na temu sprovođenja projekta „Dashboard Western Balkans“ u okviru Horizontalnog instrumenta III (2023–2026) za Zapadni Balkan i Tursku koji se sprovodi od strane Savjeta Evrope i Evropske komisije; (18. april 2024. godine)
- okruglom stolu sa ciljem prezentacije finalnih nalaza Analize praćenja toka postupaka u predmetima teškog i organizovanog kriminala i Analize praćenja toka postupka u predmetima seksualnog i rodno zasnovanog nasilja u okviru projekta Inicijative za vladavinu prava za Zapadni Balkan (WBROLI); (23. april 2024. godine)
- sastanku sa predstavnicama projekta pod nazivom „Integrisanje biodiverziteta u sektorske politike i prakse i jačanje zaštite ključnih tačaka biodiverziteta u Crnoj Gori“, koji finansira Globalni fond za životnu sredinu (GEF 7), a sprovodi Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, uz podršku Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP) u Crnoj Gori; (14. maj 2024. godine)
- prezentaciji metodologije i e–platforme za praćenje i izvještavanje o implementaciji strategije reforme pravosuđa 2024–2027 i Akcionog plana za 2024–2025 godinu, u okviru projekta EUROL 3 u Crnoj Gori; (15. maj 2024. godine)
- regionalnoj radionici „Zajednička akcija protiv SLAPP tužbi na Zapadnom Balkanu“ koju je organizovao Centar za razvoj nevladinih organizacija i Balkanska mreža za razvoj civilnog društva (BCSDN); (28. i 29. maj 2024. godine)
- treningu za trenere „Obuka o didaktici edukatora za efikasnu edukaciju i obuku sudija i tužilaca“ i okruglom stolu na temu „Modernizacija obuke i daljeg obrazovanja pravnika“, u organizaciji Centra za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine, uz podršku Njemačke fondacije za međunarodnu pravnu saradnju (IRZ); (30. maj 2024. godine)

- 27. Generalnoj skupštini Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN) gdje je Institut za obuku u pravosuđu Belgije bio je domaćin Generalne skupštine EJTN-a; (12. i 13. jun 2024. godine)
- uvodnom sastanku na temu regionalnog projekta pod nazivom „Ljudska prava i održiva životna sredina“, koji zajednički finansiraju Evropska unija i Savjet Evrope, dok ga implementira Savjet Evrope; (27. jun 2024. godine)
- trećem sastanku Upravnog odbora Projekta za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori, horizontalni program Evropske unije i Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku; (04. jul 2024. godine)
- godišnjoj konferenciji HELP mreže Savjeta Evrope; (4. i 5. jul 2024. godine)
- nacionalnoj Radionici posvećenoj reviziji postojećeg i izradi novog Integrisanog plana održivosti nuklearne bezbjednosti (INSSP), kao i izradi Akcionog plana za sprovođenje istog; (9. septembar 2024. godine)
- drugom sastanku Upravnog odbora regionalnog projekta pod nazivom „Pristup žena pravosuđu na Zapadnom Balkanu“ u okviru programa „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2023 – 2026 (faza III) organizovanom u onlajn formatu; (17. septembar 2024.)
- sastanku sa stručnim saradnikom Evropske komisije, g. Andrejem Stritarom iz Slovenije, koji ima zadatak da pripremi analizu situacije u državama Zapadnog Balkana u oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti; (19. septembar 2024. godine)
- sastanku povodom posjete Evropske komisije protiv rasizma i netolerancije - ECRI Crnoj Gori; (1. oktobar 2024. godine)
- sastanku čiji je cilj bila finalna priprema za izradu Akcionog plana za borbu protiv eko kriminala organizovanom u sklopu projekta o pristupu pravdi u sporovima u vezi sa zaštitom životne sredine i klimom na Zapadnom Balkanu; (5. oktobar 2024. godine)
- radionici koja ima za cilj pronalaženje načina za formiranje nacionalne Radne grupe posvećene borbi protiv ekološkog kriminala u Crnoj Gori, u organizaciji Agencije za zaštitu životne sredine Crne Gore, u saradnji sa Francuskom agencijom za osmišljavanje i implementaciju projekata tehničke podrške (Expertise France); (8. oktobar 2024. godine)
- trećem sastanku Upravnog odbora projekta „Osnaživanje odgovornosti u pravosudnom sistemu i unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori“ u okviru programa „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2023 – 2026 (faza III); (12. oktobar 2024. godine)
- u studijskoj posjeti francuskim pravosudnim organima i Agenciji za upravljanje i povraćaj privremene i trajno oduzete imovine (AGRASC) organizovanoj u saradnji sa Ambasadom Francuske u Republici Srbiji; (14 -18. oktobar 2024. godine)
- sastanku Upravnog odbora projekta „Osnaživanje odgovornosti u pravosudnom sistemu i unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori“ u okviru programa „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2023 – 2026 (faza III); (16. oktobar 2024. godine)
- regionalnoj konferenciji na temu „Pravne profesije i mediji: Najgori prijatelji ili najbolji neprijatelji“, u organizaciji Centra za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine, u saradnji sa Akademijom za evropsko pravo (ERA); (21. i 22. oktobar 2024. godine)
- sastanku u nacionalnom kontekstu u vezi sa strategijama i praksom organizovanja obuka u pravosuđu na temu borbe protiv sajber kriminala i elektronskih dokaza, u organizaciji Savjeta Evrope u okviru projekta CyberSEE na temu „Unaprijeđeno djelovanje protiv sajber kriminala i elektronski dokazi u jugoistočnoj Evropi i Turskoj“; (21 – 24. oktobar 2024. godine)
- ekspertskom sastanku na kojem se razgovaralo o povezanosti između organizovanog kriminala i nasilnog ekstremizma na Zapadnom Balkanu koji je organizovala Globalna inicijativa za borbu protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (GI-TOC) uz podršku Ministarstva vanjskih poslova Holandije; (24. oktobar 2024. godine)

- radnoj posjeti Bonu nosilaca sudijske funkcije iz Crne Gore, na temu "Efikasna sudska rasprava", u organizaciji Njemačke fondacije za međunarodnu pravnu saradnju (IRZ); (28. oktobar – 1. novembar 2024. godine)
- sastanku fokus grupe koja je diskutovala o stanju ekološke pravde u Crnoj Gori, u sklopu projekta o pristupu pravdi u sporovima u vezi sa zaštitom životne sredine i klimom na Zapadnom Balkanu; (29. oktobar 2024. godine)
- sastanku u vezi srednjoročne evaluacije treće faze zajedničkog programa Evropske unije/Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku“; (29. oktobar 2024. godine)
- jedanaestoj Međunarodnu konferenciju o obuci u oblasti pravosuđa, na temu: „Edukacija u oblasti pravosuđa na raskršću: priprema za budućnost pravosuđa; prihvatanje ljudskih prava, tehnologije i efikasne pedagogije“, u organizaciji Međunarodne organizacije za obuku u pravosuđu (IOJT), u saradnji sa Institutom u sklopu Vrhovnog suda Koreje koji se bavi istraživanjem i obukom u oblasti pravosuđa; (3 – 7. novembar 2024. godine)
- radionici na temu „Analiza stanja u pravosudnom sektoru: Sajber i digitalni dokazi“, u organizaciji Globalne civilne fondacije za istraživanje i razvoj (CRDF GLOBAL), u saradnji sa Državnim sekretarijatom Sjedinjenih Američkih država (United States - Department of State); (3. i 4. decembar 2024. godine)
- 8. sastanku Mreže institucija za obuku u pravosuđu Jugoistočne Evrope (SEE JTI) koji je organizovao Savjet za regionalnu saradnju (RCC) u saradnji sa Centrom za edukaciju u pravosuđu Slovenije; (10. decembar 2024. godine)
- četvrtom sastanku Upravnog odbora Projekta za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori, u okviru Horizontalnog mehanizma Evropske unije i Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku (13. decembar 2024. godine).

JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki br.# 19078 od 31.01.2024.god., u ukupnom iznosu od 206.612,50 eura bez uračunatog PDV-a, na koji je saglasnost dalo Ministarstvo finansija aktom br.02-430/24-274/1 od 29.01.2024.god., donešen je i objavljen na ESJN dana 31.01.2024.god.

I U toku 2024.god. sproveden je jedan otvoreni postupak javne nabavke i to :

- 1) Otvoreni postupak javne nabavke usluga putničkih agencija – hotelske usluge, usluge iznajmljivanja sala, usluge organizovanja seminara, usluge nabavke avio karata i usluga transfera (br. #69469 od 12.03.2024.god.) procijenjene vrijednosti 192.660,00 eura bez PDV-a. Na Odluku o izboru najpovoljnije ponude nije bilo izjavljenih žalbi. Po okončanju postupka, sa prvorangiranim ponuđačem zaključen je ugovor u vrijednosti od 143.914,00 eura bez PDV-a (Ukupna vrijednost PDV-a iznosi 30.221,94 eura)

II Shodno članu 3 Pravilnika o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki („Službeni list Crne Gore", br.16/23, 20/23, 36/23, 114/23, 49/24 i 114/24), sprovedeno je 95 jednostavnih nabavki u vrijednosti od 38.049,74 eura sa uračunatim PDV-om.

III Shodno članu 4 Pravilnika o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki („Službeni list Crne Gore", br.16/23, 20/23, 36/23, 114/23, 49/24 i 114/24), odnosno objavljivanjem Zahtjeva za dostavljanje ponuda na elektronskom sistemu javnih nabavki (ESJN), nije sprovedena nijedna nabavka.

STRUKTURA IZVRŠENJA BUDŽETA CENTRA U 2024.GODINI
(IZVOR FINANSIRANJA: OPŠTI PRIHODI BUDŽETA)

Ekonomsk ka klasifikaci ja	Opis	Planirani budžet	Tekući budžet	Izvršenje	Procenat izvršenja (izvor sredstava "Opšti prihodi budžeta")
41	Tekući izdaci	786.435,8 8	786.434,8 9	648.365,0 3	82,44
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	370.951,8 2	333.924,4 0	232.313,8 7	69,57
412	Ostala lične primanja	80.220,00	92.995,86	90.899,69	97,75
413	Rashodi za materijal	13.200,00	12.250,00	10.255,70	83,72
414	Rashodi za usluge	279.214,0 6	260.402,6 3	253.682,6 1	97,42
415	Rashodi za tekuće održavanje	2.100,00	1.890,00	1.027,32	54,36
417	Renta	0,00	0,00	0,00	0,00
419	Ostali izdaci	40.750,00	84.972,00	60.185,84	70,83
43	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	3.000,00	3.000,00	1.980,00	66,00
431	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	3.000,00	3.000,00	1.980,00	66,00
44	Kapitalni izdaci	9.500,00	9.500,00	9.498,37	99,98
441	Kapitalni izdaci	9.500,00	9.500,00	9.498,37	99,98
46	Otplata dugova	0,00	475,00	474,00	99,79
463	Otplata obaveza iz prethodnih godina	0,00	475,00	474,00	99,79
	UKUPNO	798.935,8 8	799.409,8 9	660.317,4 0	82,60

INICIJALNA OBUKA

Inicijalna obuka se organizuje radi sticanja praktičnog i teorijskog znanja i vještina kandidata za sudije u sudu za prekršaje, osnovnim sudovima, Privrednom sudu i Upravnom sudu Crne Gore i kandidata za državne tužioce u osnovnim državnim tužilaštvima. Polaznici inicijalne obuke su kandidati za sudije, odnosno kandidati za državne tužioce koje odredi Sudski savjet, odnosno Tužilački savjet u skladu sa zakonom.

Obuka se sprovodi po Programu inicijalne obuke za kandidate/kinje za sudije i kandidate/kinje za državne tužioce, koji je Upravni odbor Centra donio na sjednici od 11. jula 2024.godine, te dopunio na sjednici od 11. februara 2025. godine.

Ovaj Program, po kome se inicijalna obuka kandidata za sudije i kandidata za državne tužioce trenutno sprovodi, donesen je nakon usvajanja Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu („Službeni list CG”, broj 054/24 od 11. juna 2024. godine) kojim je izmijenjena, tj. skraćena dužina trajanja inicijalne obuke u odnosu na to kako je bilo propisano Zakonom o Centru („Službeni list CG”, broj 058/15 od 9. oktobra 2015. godine).

Naime, inicijalna obuka se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela čije trajanje je različito u zavisnosti od toga ko su polaznici obuke i to:

- za **kandidate za sudije osnovnog suda**, odnosno za **kandidate za državne tužioce** u osnovnom državnom tužilaštvu **traje 12 mjeseci**, od čega **tri mjeseci teorijske obuke**, a 9 mjeseci praktične obuke i sprovodi se u skladu sa Zakonom o Sudskom savjetu i sudijama, odnosno Zakonom o državnom tužilaštvu.

- za **kandidate za sudije za prekršaje**, traje šest mjeseci, od čega dva mjeseca teorijske obuke, a četiri mjeseca praktične obuke

- za **kandidate za sudije u Privrednom sudu Crne Gore** i za **kandidate za sudije Upravnog suda Crne Gore** traje šest mjeseci, od čega 40 časova mjesečno teorijske obuke.

Teorijski dio Programa inicijalne obuke se sprovodi u Centru, na osnovu dijela programa inicijalne obuke za određenu vrstu suda, kroz posebne module za pojedine oblasti za koje se organizuje, na osnovu rasporeda koji se utvrđuje za period trajanja inicijalne obuke. Nadzire ga jedan od članova Programskog odbora za inicijalnu obuku koga određuje Programski savjet.

U zavisnosti od toga ko su polaznici obuke, praktični dio inicijalne obuke se sprovodi u osnovnom sudu, osnovnom državnom tužilaštvu, te sudu za prekršaje po mjestu prebivališta odnosno boravišta kandidata za sudiju, odnosno u Upravnom ili Privrednom sudu Crne Gore.

Praktični dio obuke nadzire mentor tj. sudija ili državni tužilac koji ima najmanje tri godine radnog iskustva kao sudija, odnosno kao državni tužilac.

O teorijskom i praktičnom dijelu inicijalne obuke vodi se dnevnik za svakog polaznika obuke. Sadržaj i način vođenja dnevnika utvrđuje Programski savjet.

Predavači koji sprovode pojedine module obuke na kraju završenog teorijskog dijela obuke sačinjavaju izvještaj o sprovedenoj obuci koji sadrži ocjenu svakog polaznika obuke, i dostavljaju ga članu Programskog odbora koji je nadzirao sprovođenje teorijskog dijela obuke, a on sačinjava predlog ocjene za teorijski dio inicijalne obuke svakog polaznika obuke. Na kraju završenog praktičnog dijela inicijalne obuke mentori pod čijim nadzorom se sprovodio

praktični dio inicijalne obuke sačinjavaju izvještaj procjene uspjeha o sprovedenom praktičnom dijelu obuke za svakog polaznika obuke pojedinačno.

Predlog ocjene za teorijski dio obuke i izvještaj procjene uspjeha na praktičnom dijelu obuke dostavlja se na izjašnjenje polazniku obuke, koji se u roku od osam dana od dana dostavljanja izjašnjava o njima i dostavlja izjašnjenje Programskom odboru za inicijnu obuku.

Programski odbor za inicijalnu obuku na osnovu predloga ocjene, izvještaja procjene uspjeha i izjašnjenja polaznika obuke utvrđuje konačan predlog ocjene za polaznika obuke za teorijski i praktični dio i dostavlja ga Sudskom savjetu, odnosno Tužilačkom savjetu. Konačna ocjena inicijalne obuke je „zadovoljava“ i „ne zadovoljava“. Polaznik inicijalne obuke ocjenjuje se ocjenom „ne zadovoljava“ ako je na jednom ili na oba dijela obuke ocijenjen ocjenom „ne zadovoljava“.

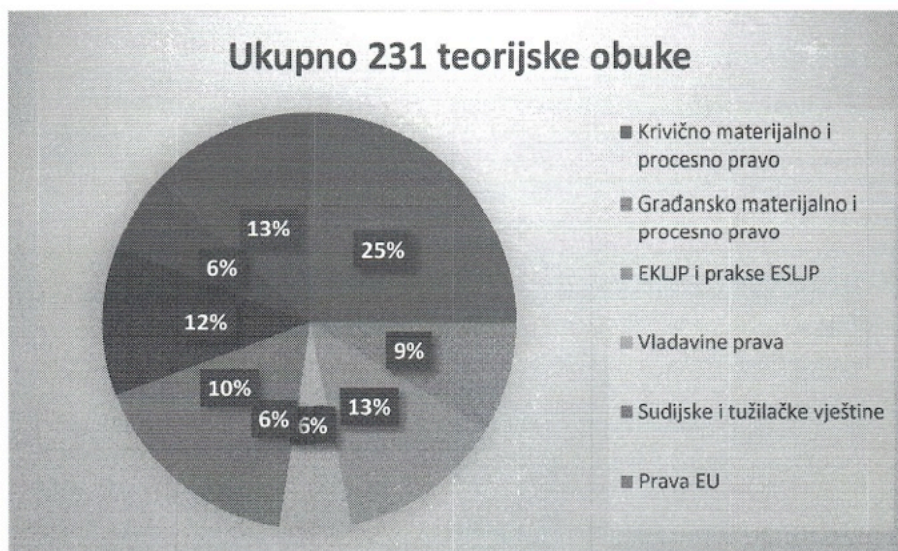
U toku 2024. godine, teorijski i praktični dio Programa inicijalne obuke pohađalo je ukupno **73 kandidata/kinje za sudije osnovnih sudova, suda za prekršaje, Privrednog i Upravnog suda Crne Gore i kandidata/kinja za državne tužioce.**

Kada je u pitanju **teorijski dio Programa inicijalne obuke**, u toku 2024. godine (od 10. januara do 26. decembra) sprovedeno je **231 dan teorijske obuke**, sve uživo.

Teorijski dio Programa je sproveden za ukupno **57 kandidata/kinja** i to: **18 kandidata/kinja** za sudije osnovnih sudova, **26 kandidata/kinja** za državne tužioce, **4 kandidatkinje** za sudije za prekršaje, **6 kandidata/kinja** za sudije Privrednog suda Crne Gore i **3 kandidata/kinje** za sudije Upravnog suda Crne Gore.

Od ukupno 231 dana teorijske obuke, sprovedeno je konkretno: 58 dana iz krivično materijalnog i procesnog prava, 20 dana iz građansko materijalnog i procesnog prava, 30 dana iz EKLJP i prakse ESLJP, 13 dana iz vladavine prava, 15 dana iz sudijskih i tužilačkih vještina, 24 dana iz prava EU, 27 dana iz upravnog prava, 14 dana iz privrednog prava i 30 dana obuke iz prekršajnog prava. U označenom periodu, u realizaciji teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, učestvovalo je ukupno **64 predavača**.

Pored navedenih teorijskih obuka, u navednom periodu je **16** polaznika ovog Programa, i to kandidata/kinja za sudije osnovnih sudova, **pohađalo isključivo praktičnu obuku** pod nadzorom mentora, sudija osnovnog suda po mjestu prebivališta kandidata.

Ukupno uzevši, na sprovođenju praktičnog dijela Programa inicijalne obuke, u toku 2024. godine, angažovano je **preko 55 mentora** (sudija osnovnih sudova po mjestu prebivališta kandidata, sudija Privrednog suda Crne Gore, sudija Upravnog suda Crne Gore, sudija Suda za prekršaje u Podgorici i državnih tužilaca u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici).

Za mentore/rke koji nijesu obučeni ranije, u toku 2024. godine je sprovedna polučasovna praktična obuka o korišćenju Integralnog informacionog sistema (IIS) za unos podataka u digitalni Dnevnik o praktičnoj obuci.

Programski odbor za inicijalnu obuku je u toku 2024. godine, a po završenoj teorijskoj i praktičnoj obuci kandidata/kinja, utvrdio **predlog konačne ocjene** za teorijski i za praktični dio Programa inicijalne obuke **za 41 polaznika** i to za kandidatkinju za sudiju za prekršaje, 26 kandidata/kinja za državne tužioce, sedam kandidata/kinja za sudije osnovnih sudova, petoro kandidata/kinja za sudije Privrednog suda i dvoje kandidata/kinja za sudije Upravnog suda Crne Gore.

U toku 2024. godine, Programski odbor za inicijalnu obuku održao je 17 sjednica i to: 31. januara 2024. godine, 8. aprila 2024. godine, 15. maja 2024. godine, 24. maja 2024. godine, 27. maja 2024. godine, 10. juna 2024. godine, 13. juna 2024. godine, 21. juna 2024. godine, 11. jula 2024. godine, 10. septembra 2024. godine, 20. septembra 2024. godine, 26. septembra 2024. godine, 2. oktobra 2024. godine, 7. oktobra 2024. godine, 22. novembra 2024. godine, 27. novembra 2024. godine i 23. decembra 2024. godine.

KONTINUIRANA OBUKA

Kontinuirana obuka se organizuje radi stručnog usavršavanja i profesionalnog razvoja sudija i državnih tužilaca, a sprovodi se po programima obuke u skladu sa Zakonom.

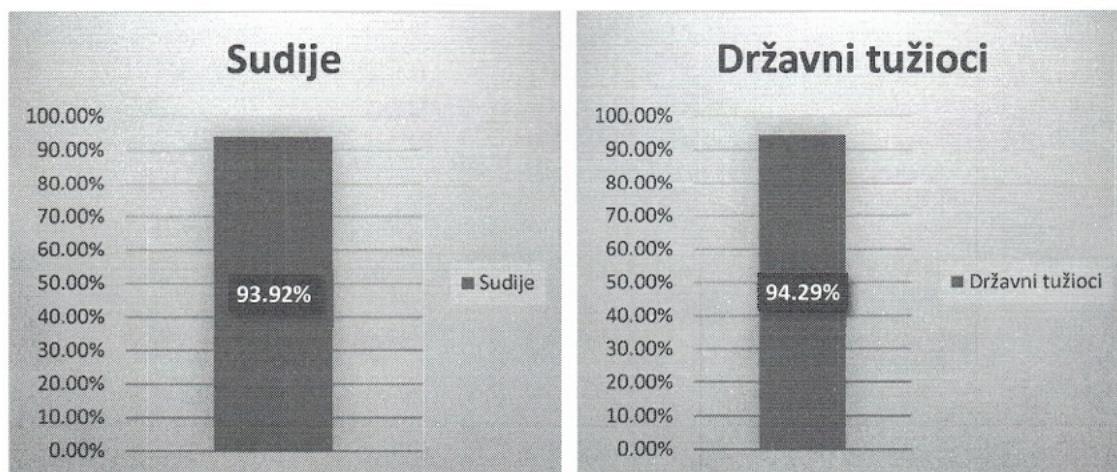
Sudije i državni tužioci imaju pravo i obavezu da prisustvuju kontinuiranoj obuci na koju se prijave prema sopstvenom interesovanju, najmanje dva radna dana godišnje.

Centar je u 2024. godini samostalno ili u saradnji sa međunarodnim partnerima, državnim institucijama i NVO sektorom sproveo **81 aktivnost kontinuirane obuke** (od kojih 80 obuka uživo i 1 u online formatu), odnosno **128 dana obuke**, koju je uspješno je završilo **247** sudija (od aktivnih 263), **99** državnih tužilaca (od aktivnih 105), **153** sudijska savjetnika, **46** tužilačkih savjetnika, **26** kandidata za sudije, **2** kandidata za državne tužioce i **179** predstavnika drugih institucija i pravnih profesija, kroz aktivno učešće i prisustvo na obukama koje je sprovodio Centar kroz pomenuti program obuke.

Pored obuka iz Programa za kontinuiranu obuku, sudije i državni tužioci su posredstvom Centra, a na poziv za učešće u onlajn obukama i obukama organizovanim uživo od strane međunarodnih partnera (na regionalnom i međunarodnom nivou), učestvovali na **27 aktivnosti** na koje je upućen **91 predstavnik crnogorskog pravosuđa**: **54** sudije, **5** specijalnih tužilaca, **Glavni specijalni tužilac**, **Vrhovni državni tužilac**, **24** državna tužioca, **3** kandidatkinje za sudiju, **1** savjetnik iz Specijalnog državnog tužilaštva i **2** savjetnika iz državnih tužilaštava.

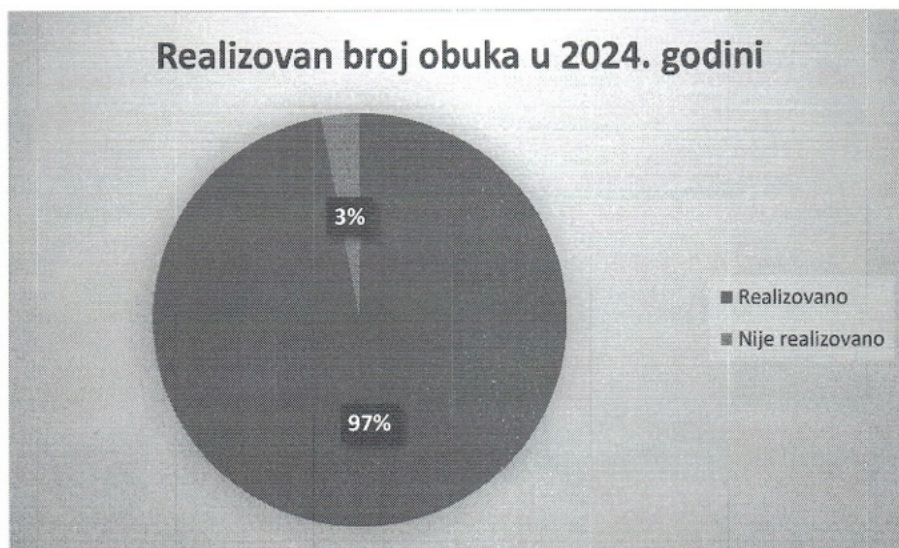
Od pomenutih dvadeset sedam (27) aktivnosti, šest (6) aktivnosti, u kojima je učestvovalo sedamdeset sedam (77) predstavnika crnogorskog pravosuđa (65 sudija, 11 državnih tužilaca i 1 kandidat za sudiju), odnose se na saradnju Centra sa Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu – EJTN (1 jednočasovni onlajn seminar, 3 seminara organizovana uživo i 2 obuke trenera organizovane uživo).

Od ukupnog broja sudija koji su funkciju obavljali u 2024. godini 93,92%, odnosno 247 sudija je učestvovalo u obukama Centra. Kada je riječ o državnim tužiocima, 94,29%, odnosno 99 državnih tužilaca je prisustvovalo obukama.

Program za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2024. godinu realizovan je u procentu od 97% (3 obuke nisu realizovane: Zakon o vanparničnom postupku sa posebnim osvrtom na prava lica sa invaliditetom; Postupanje prema maloljetnicima u krivičnom postupku sa akcentom na izmjene i dopune Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom

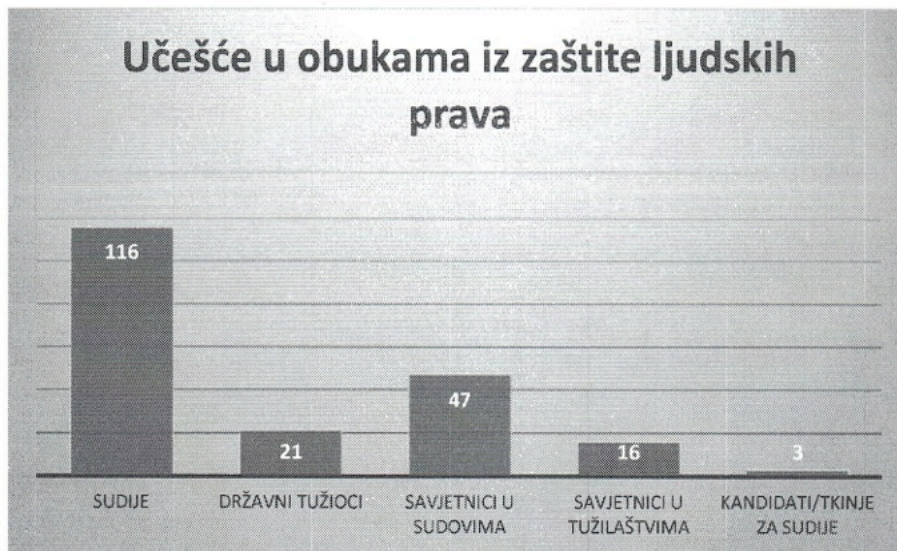
postupku i zaštita djece žrtava nasilja u skladu sa pravosuđem po mjeri djeteta i Alternativni načini rješavanja sporova sa akcentom na medijaciju).

- Kao i prethodnih godina i u protekloj godini posvećena je posebna pažnja organizovanju obuka na temu **Evropske konvencije o ljudskim pravima** koje su imale za cilj upoznavanje sa praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu i standardima Savjeta Evrope u oblasti zaštite ljudskih prava. Obuke su organizovane na sljedeće teme:

- Čl. 2 EKLJP - pravo na život
- Dvije obuke na temu člana 3 EKLJP - zabrana mučenja
- Član 5 EKLJP – pravo na slobodu i sigurnost
- Dvije obuke na temu člana 6 EKLJP - pravo na pravično suđenje
- Čl. 8 EKLJP - pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života
- Čl. 10 EKLJP - sloboda izražavanja
- Čl. 13 EKLJP - pravo na djelotvorni pravni lijek
- Čl. 14 EKLJP - zabrana diskriminacije
- Pravo na imovinu u smislu člana 1 Protokola 1 uz EKLJP i praksa ESLJP
- Ljudska prava - Poštovanje i ograničenje ljudskih prava u vanrednim okolnostima

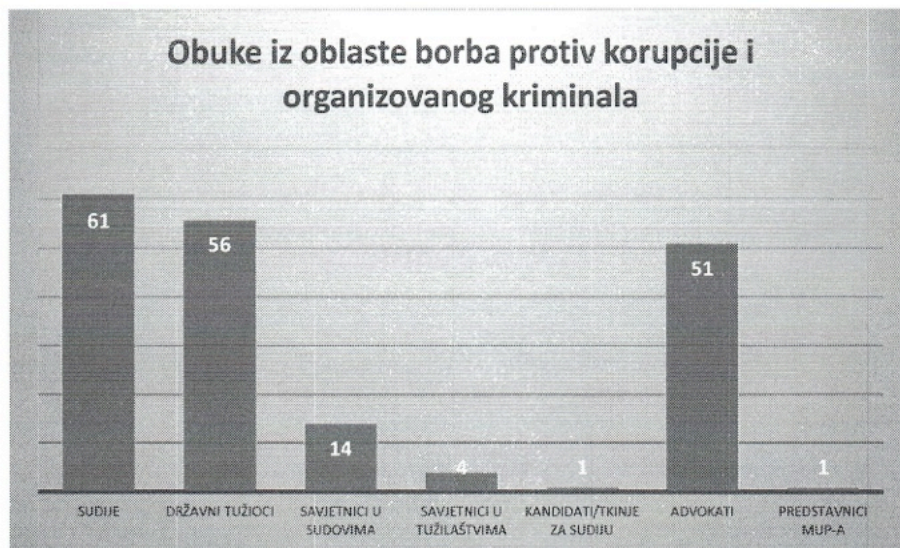
Kada su u pitanju **obuke iz oblasti Evropske konvencije o ljudskim pravima i prakse Evropskog suda za ljudska prava**, predstavnici crnogorskog pravosuđa su učestvovali na **12 obuka** koje je organizovao Centar samostalno ili u saradnji sa Savjetom Evrope i Biroom Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona - INL Programom Ambasade SAD u Podgorici. U ovim obukama je učestvovalo ukupno **203** učesnika: 116 sudija/tkinja, 21 državni tužilac/teljka, 47 savjetnika/ca u sudovima, 16 savjetnika/ca u državnim tužilaštvima i 3 kandidata/tkinje za sudije.

- U izvještaju o napretku Crne Gore u procesu pristupanja EU posebna pažnja je posvećena **borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala**. Imajući to u vidu, Centar je i u 2024. godini dao značajan doprinos unapređenju kapaciteta sudija i državnih tužilaca u ovoj oblasti kroz sprovođenje obuka. U nastavku su obuke koje su na pomenutu temu sprovedene u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca.

- Pružanje pravne pomoći i zaštita žrtava trgovine ljudima
- Saradnja i pružanje međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima
- Pravno nevaljani dokazi sa posebnim osvrtom na skaj i anom aplikacije
- Pružanje pravne pomoći i zaštita žrtava trgovine ljudima
- Finansijska istraga, forenzičko računovodstvo i oduzimanje imovinske koristi stečene krivičnim djelom i kriminalnom djelatnošću
- Sajber kriminal i korišćenje IKT tehnologija u istragama krivičnih djela sa akcentom na kriptovane komunikacije
- Mjere tajnog nadzora (MTN) i korišćenje dokaza dobijenih njihovom upotrebom
- Borba protiv trgovine ljudima
- Sporazum o priznanju krivice
- Korupcija na visokom nivou i u javnom sektoru
- Pranje novca - izazovi u praksi
- Terorizam, borci u inostranstvu i učestvovanje u stranim oružanim formacijama

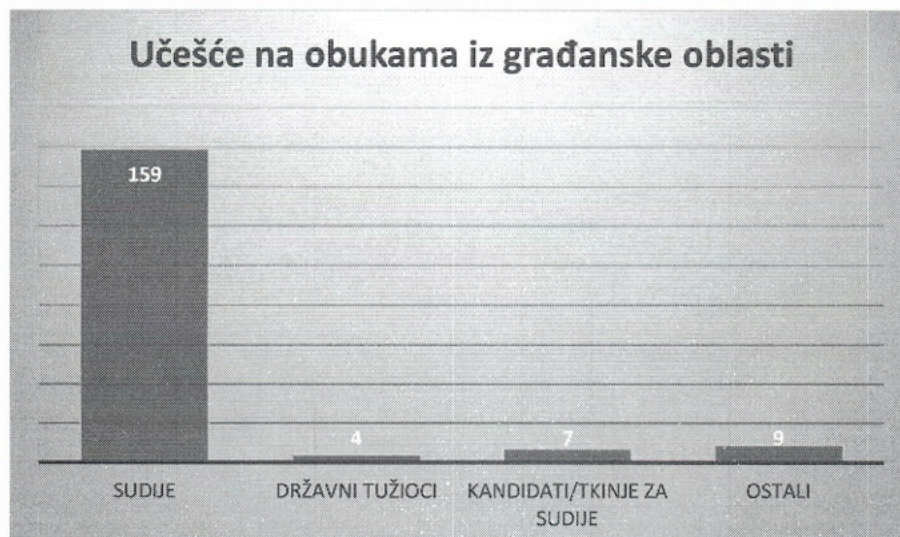
Sprovedeno je 12 obuka koje su imale 188 učesnika: 61 sudiju/tkinju, 56 državnih tužilaca/teljki, 14 sudijskih savjetnika/ca, 4 savjetnika/ca iz Državnog tužilaštva, 1 kandidata/tkinju za sudiju, 51 advokata i 1 predstavnika MUP-a.

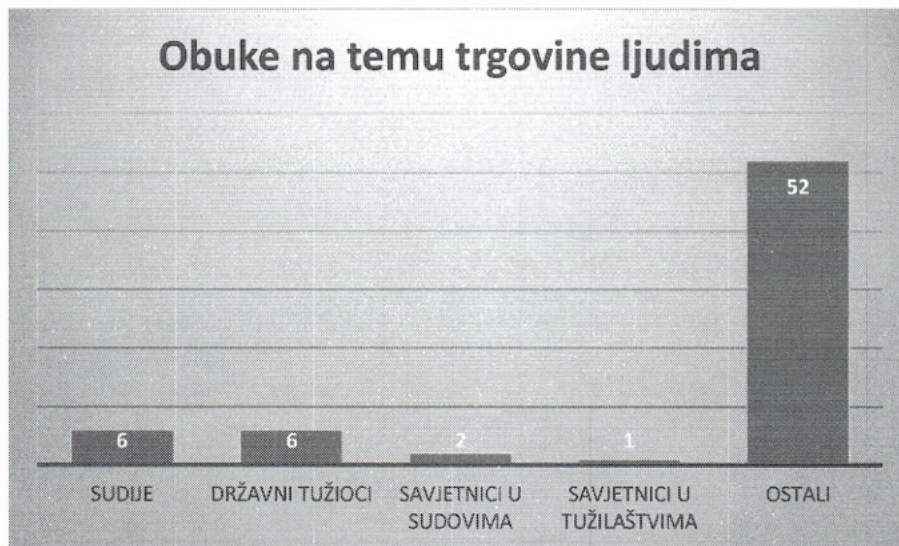
➤ Kada je riječ o obukama iz **građanske oblasti**, sprovedeno je **9** obuka.

- Izrada i obrazloženje odluka u građanskom postupku
- Stvarno-pravni odnosi sa akcentom na sporna pitanja
- Radni odnosi i sporna pitanja
- Zakon o parničnom postupku i aktuelna pitanja u njegovoj primjeni
- Obligaciono pravo - pravna priroda štete, naknada štete i Paulijanska tužba
- Zakon o zabrani zlostavljanja na radu - sporna pitanja i sudska praksa u vezi sa mobingom
- Porodični odnosi i najbolji interes djeteta
- Zakon o izvršenju i obezbjeđenju - sporna pitanja u primjeni
- Međunarodno privatno pravo i mjerodavno pravo

Pomenute obuke imale su **179** učesnika, od kojih: **159** sudija/tkinja, **4** državna tužioca/teljke, **7** kandidata/tkinja za sudiju i **9** ostalih (6 lica za podršku i 3 javna izvršitelja).

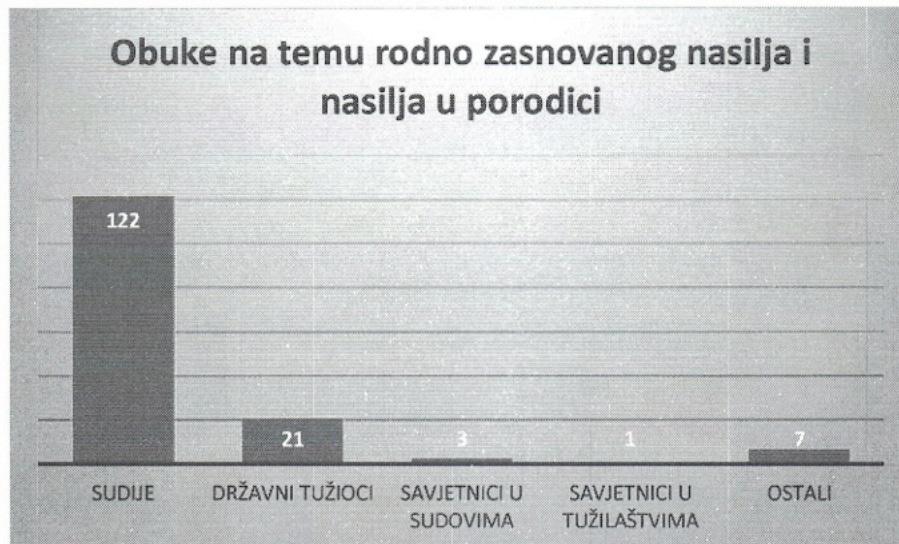

- **U 2024. godini sprovedene su i 3 obuke na temu trgovine ljudima.** Navedenim obukama prisustvovalo je ukupno **67** učesnika/ca (6 sudija/tkinja, 6 državnih tužilaca/teljki, 2 sudijska savjetnika, 1 savjetnik u državnom tužilaštvu, 1 predstavnik MUP-a i 51 advokat).
- Dvije obuke za advokate na temu „Pružanje pravne pomoći i zaštita žrtava trgovine ljudima“
- Obuka za sudije i tužioce „Borba protiv trgovine ljudima“.

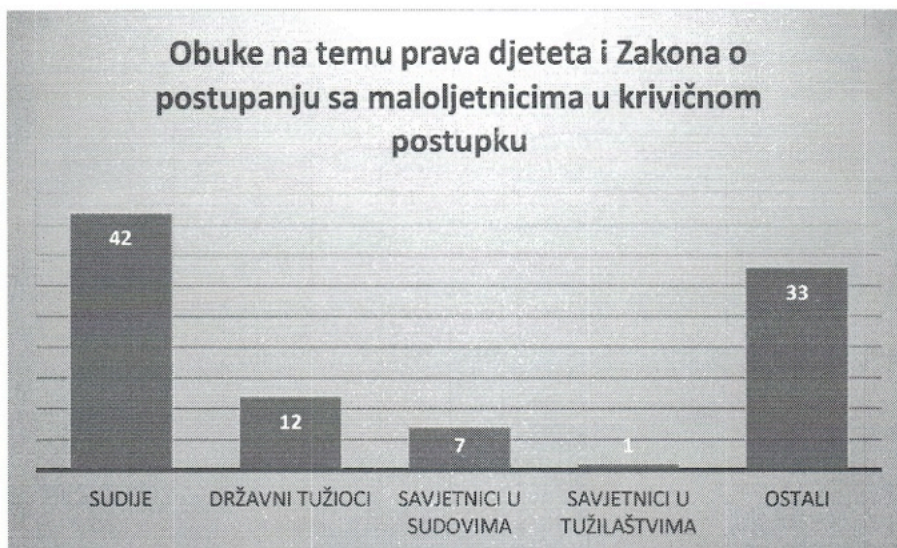
- **Obuke na temu rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici bile su značajan dio kontinuirane obuke u 2024. godini.** Sprovedeno je **10** obuka sa ukupno **154** učesnika/ce (122 sudija/tkinja, 21 državnih tužilaca/teljki, 3 sudijska savjetnika, 1 tužilački savjetnik, 5 pripadnika Uprave policije, 1 psihološkinja i 1 studentkinja).
- Dvije obuke na temu „Postupanje u slučajevima femicida: Priručnik za pravosuđe“, u okviru projekta „Jednakost i borba protiv rodno-zasnovanog nasilja i femicida na Zapadnom Balkanu“.
- Zaštita od nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja sa akcentom na Istanbulske konvencije, femicid i krivično djelo proganjanje
- Rodna ravnopravnost sa posebnim osvrtom na CEDAW konvenciju
- Simulacija suđenja o nasilju prema ženama - slučaj proganjanja
- Obuka „Aktuelna pitanja i dileme iz prakse sudova za prekršaje“, na kojoj je akcenat bio na nasilju u porodici i rodno zasnovanom nasilju: Prekršaj ili krivično djelo, Zaštita žrtava - zaštitne mjere, Primjena Istanbulske konvencije, Odnos Evropske konvencije o ljudskim pravima i Istanbulske konvencije; Značaj rodne ravnopravnosti u pravosuđu sa osvrtom na CEDAW konvenciju i praksu ESLJP
- Postupanje u slučajevima femicida

- Krivična djela protiv polne slobode – aktuelna pitanja u praksi sudova
- Rodno zasnovano nasilje i nasilje u porodici sa akcentom na prevenciju femicida
- U saradnji sa međunarodnom kompanijom Kemoniks iz Vašingtona, koji sprovodi Inicijativu za vladavinu prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI), AIRE centar je organizovao okrugli sto na temu „Unapređenje sudske prakse u slučajevima rodno zasnovanog nasilja i femicida“

➤ Kada su u pitanju obuke **na temu prava djeteta i Zakona o postupanju sa maloljetnicima u krivičnom postupku**, organizovane su **3 obuke** u kojima je učešće uzelo **95** predstavnika pravosuđa, drugih organa i profesija (42 sudija/tkinja, 12 državnih tužilaca/teljki, 7 sudijskih savjetnika/ca, 1 savjetnik iz Državnog tužilaštva, 12 advokata, 15 pripadnika/ca Uprave policije i 6 lica za podršku).

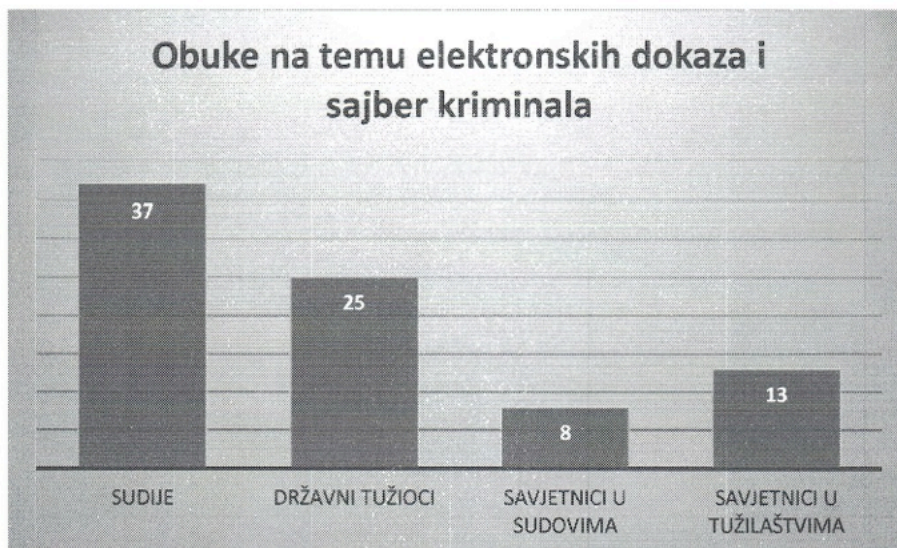
- Primjena procedura po mjeri djeteta i intervjui sa djecom žrtvama krivičnih djela u cilju preveniranja dalje viktimizacije
- Porodični odnosi i najbolji interes djeteta
- Okončanje seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece na Internetu @Europe Plus (EndOCSEA@Europe+)

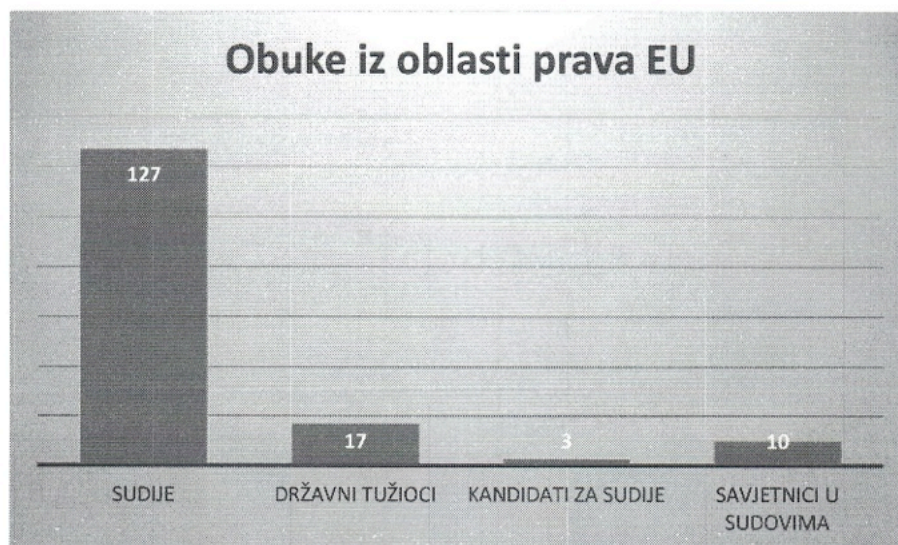
➤ Predstavnici crnogorskog pravosuđa su u 2024. godini bili učesnici 10 obuka **na temu elektronskih dokaza i sajber kriminala**.

- kurs na temu digitalnih dokaza
- kurs na temu istraga u oblasti sajber kriminala
- seminar na temu: "Pravno nevaljani dokazi sa posebnm osvrtom na skaj i anom aplikacije"
- Međunarodna radionica na temu borbe protiv sajber kriminala
- onlajn radionica na temu borbe protiv sajber kriminala, namijenjenu trenerima iz zemalja uključenih u funkcionisanje Regionalnog centra za edukaciju sudija o borbi protiv sajber kriminala, koji je osnovan u okviru Pravosudne akademije Hrvatske
- onlajn radionicu na temu „Tamna mreža i kripto“
- naprednu radionicu na temu digitalnih dokaza
- trodnevnu obuku pod nazivom "Sajber kriminal i korišćenje IKT tehnologija u istragama krivičnih djela sa akcentom na kriptovane komunikacije"
- dvodnevni program namijenjen jačanju zajedničkih i paralelnih vještina istrage i krivičnog gonjenja, sa fokusom na finansijska krivična djela iz sajber prostora, crvene zastavice finansijsko-obavještajnih jedinica (FOJ), utaju poreza i vezu sa kriptovalutama
- obuku na temu "Novi i budući trendovi u finansijskom kriminalu, elektronski dokazi i digitalna forenzika u slučajevima teškog i organizovanog kriminala".

Na tim obukama učestvovalo je **83** predstavnika i predstavnice pravosuđa i to: 37 sudija i sutkinja, 25 državnih tužilaca i tužiteljki, 8 savjetnika i savjetnica iz sudova i 13 savjetnika i savjetnica iz državnih tužilaštava.

Tokom 2024. godine, Centar je posvetio posebnu pažnju i unapređenju znanja nosilaca pravosudnih funkcija **u oblasti prava EU**. U ovoj oblasti organizovano je **10 obuka**, koje su okupile **157 učesnika**, i to: 127 sudija, 17 državnih tužilaca, 3 kandidata za sudije i 10 savjetnika u sudovima. Pomenute obuke su sprovedene u saradnji sa međunarodnim i nacionalnim partnerima, a sredstva za njihovu realizaciju obezbeđena su iz međunarodnih projekata čiji je Centar korisnik.

Kada je riječ o obukama iz prava EU, posebno je važno naglasiti saradnju Centra sa Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu (EJTN) u okviru projekta "Zapadni Balkan II".

Od ukupno 10 obuka organizovanih iz prava EU, pet (5) obuka je organizovano u okviru pomenutog EJTN projekta.

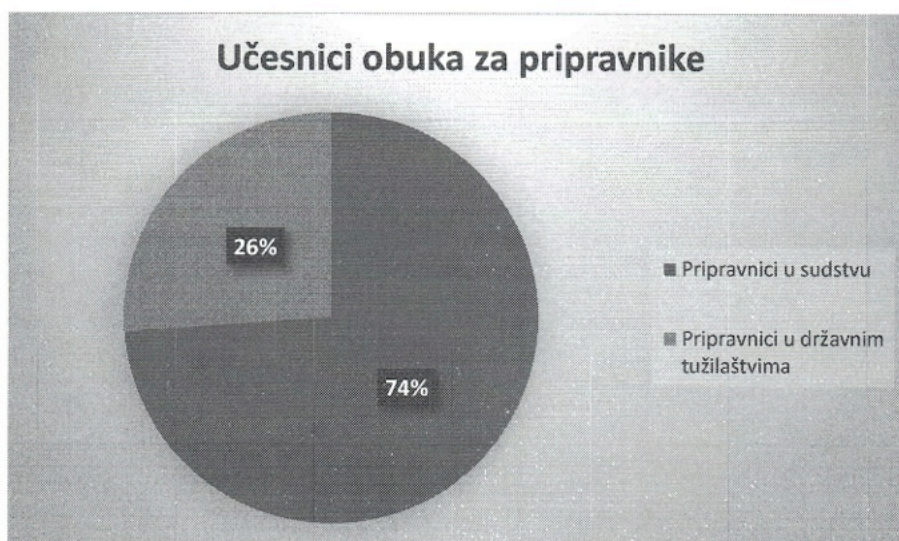
- U prvoj polovini 2024. godine organizovana su dva (2) seminara o pravu EU, jedan o građanskopravnim pitanjima, u kojem je učestvovalo 14 sudija, a drugi o krivičnom aspektu prava EU, kojem je prisustvovalo 12 učesnika (5 državnih tužilaca i 7

- sudija). U navedenim aktivnostima, pored evropskih stručnjaka, dvoje (2) sudija i jedan (1) državni tužilac učestvovali su u svojstvu nacionalnih predavača.
- U drugoj polovini 2024. godine organizirane su tri (3) aktivnosti obuke, i to: obuka trenera (ToT), kojoj je prisustvovalo 26 učesnika (5 državnih tužilaca i 21 sudija), nakon čega su izabrani najaktivniji učesnici za predavače o pravu EU, čime je proširena lista predavača Centra o pravu EU; seminar na temu "Pravo EU u oblasti zaštite potrošača", kojem je prisustvovalo 16 učesnika tj. sudija i obuka o "Pravu EU u oblasti zaštite intelektualne svojine", na kojoj je prisustvovalo 10 učesnika (8 sudija i 2 savetnika iz sudova).

Pored navedenog, tokom 2024. godine, 17 predstavnika crnogorskog pravosuđa (15 sudija, 1 državni tužilac i 1 sudski savetnik) je posredstvom Centra učestvovalo u pet (5) edukativnih aktivnosti o pravu EU (ove aktivnosti su uključivale online seminare, konferencije, kurseve, programe razmene, kao i druge događaje sprovedene uživo koje su organizovali međunarodni partneri).

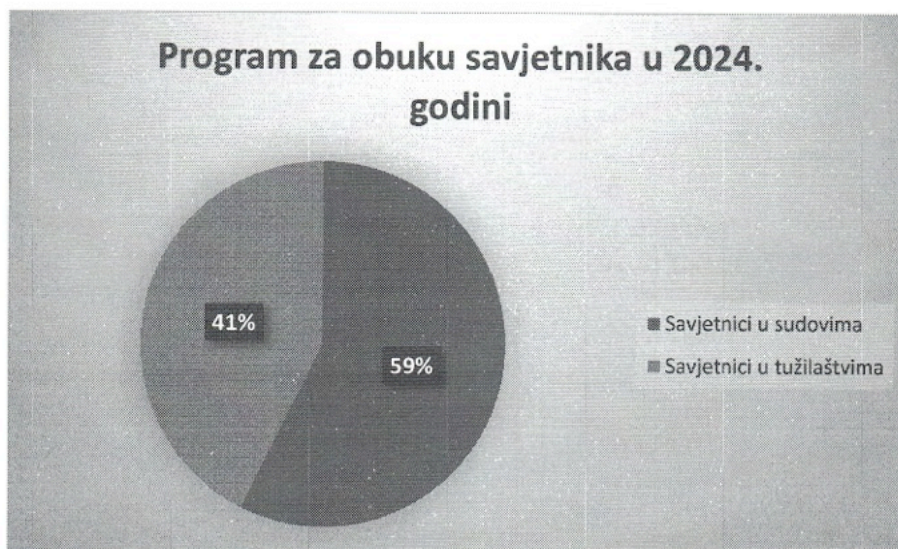
Program za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu **sprovodi teorijski dio stručnog osposobljavanja pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu**, u skladu sa Zakonom o pripravnicima u sudovima i državnom tužilaštvu i pravosudnom ispitu („Sl.list CG" br. 55/2016 i 57/2016). Teorijski dio stručnog osposobljavanja Centar sprovodi po Programu za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. U 2024. godini Centar je u okviru pomenutog programa organizovao obuke za 107 pripravnika od kojih su 79 pripravnici u sudovima i 28 u državnim tužilaštvima. Pripravnici su podijeljeni u pet grupa, a sprovedeno je **ukupno 25 obuka** (24 uživo i 1 online) tj. **59 dana obuke**, odnosno 17 dvodnevni, 4 trodnevne, 3 četvorodnevne i 1 jednodnevna online obuka. Praktični dio stručnog osposobljavanja pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu, odvija se u sudovima i državnim tužilaštvima pod nadzorom mentora (sudija ili državnih tužilaca), a plan sprovođenja praktičnog dijela njihove obuke donosi se od strane Vrhovnog suda Crne Gore i Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore.

Program obuke za savjetnike u sudovima i državnom tužilaštvu

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je u 2024. godini organizovao **osam (8) obuka** za savjetnike u sudovima i državnom tužilaštvu, tj. ukupno **17 dana obuke**, na kojima je prisustvovalo **ukupno 186 savjetnika/ca**, od tog broja 110 savjetnika/ca iz različitih sudova i 76 savjetnika/ca iz državnih tužilaštava. Program za obuku savjetnika u najvećoj mjeri je sproveden u saradnji sa Inicijativom u oblasti vladavine prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI) i projektom koji se finansira iz britanskog fonda za konflikt, stabilnost i bezbjednost (CSSF), a sprovodi kroz blisku saradnju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Ujedinjenog Kraljevstva, Britanskom ambasadom u Podgorici i kompanijom Chemonics i sa Biroom Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona - INL Programom Ambasade SAD u Podgorici.

- U saradnji sa Ambasadom SAD u Podgorici - INL programom organizovane su dvije (2) obuke za savjetnike u sudovima i državnom tužilaštvu na teme: „Izrada i obrazloženje krivičnih odluka“ i „Član 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima - zabrana mučenja“
- Centar je samostalno organizovao dvije (2) obuke za savjetnike u sudovima i državnom tužilaštvu na temu: „Član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima“ i „Izrada i obrazloženje odluka u građanskom postupku“
- Četiri obuke organizovane su u saradnji sa međunarodnim partnerima – Inicijativom u oblasti vladavine prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI) i projektom koji se finansira iz britanskog fonda za konflikt, stabilnost i bezbjednost (CSSF), a sprovodi kroz blisku saradnju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Ujedinjenog Kraljevstva i britanskom ambasadom u Crnoj Gori na sledeće teme:
 - „Sudska psihologija, vještine komunikacije i upravljanje stresom“
 - „Korupcija u odnosu na službene položaje i krivična djela vezana za zloupotrebu službenih položaja“
 - „Pranje novca, zamrzavanje, povraćaj i konfiskacija imovine“

- "Novi i budući trendovi u finansijskom kriminalu, elektronski dokazi i digitalna forenzika u slučajevima teškog i organizovanog kriminala"

Tri (3) od navedenih obuka sprovedene su u okviru Nastavnog plana za jačanje kapaciteta savjetnika s fokusom na borbu protiv teškog i organizovanog kriminala koji je izrađen u okviru WBROLI projekta.

AKTIVNOSTI KONTINUIRANE OBUKE ORGANIZOVANE UZ PODRŠKU MEĐUNARODNIH PARTNERA

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je, kao i godinama unazad, i u 2024. godini većinu aktivnosti u okviru kontinuirane obuke sudija i državnih tužilaca sprovodio u saradnji i uz finansijsku podršku međunarodnih organizacija i institucija, koje su prepoznale Centar kao jednog od svojih značajnih strateških partnera. Međunarodni partneri Centra u toku 2024. godine bili su: Ambasada SAD u Podgorici - Biro Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL) - Program stalnog pravnog savjetnika; Kancelarija za razvoj, pomoć i obuku tužilaštva Ministarstva pravde SAD (OPDAT); Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (ILEA); CEELI Institut (Pravna inicijativa za centralnu i istočnu Evropu) iz Češke; Međunarodni kriminalističko-istražni program pomoći u obuci (ICITAP); Međunarodni program za borbu protiv hakovanja i zaštita intelektualne svojine (ICHIP); Program razvoja privrednog prava (CLDP); Zajednički program Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2023 – 2026 (faza III)“; HELP program Savjeta Evrope za Zapadni Balkan; Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava (HELP); AIRE centar iz Londona (Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi); Evropska mreža za obuku u pravosuđu (EJTN); Evropski institut za javnu upravu - Evropski centar za sudije i pravnike u Luksemburgu/EIPA LUX, u okviru Luksemburškog programa tehničke pomoći i saradnje sa Crnom Gorom; Akademija za evropsko pravo (ERA); Njemačka fondacija za međunarodnu pravnu saradnju (IRZ Fondacija); Kancelarija UN za pitanja droge i kriminala (UNODC); Inicijativa u oblasti vladavine prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI) u saradnji sa kompanijom Kemoniks iz Vašingtona, Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS); Francuska ambasada iz Republike Srbije; Turska agencija za međunarodnu saradnju i koordinaciju (TIKA); Pravosudna akademija Turske (JAT); Dječji fond Ujedinjenih nacija – UNICEF; Evropska policijska služba (EUROPOL); Međunarodna organizacija za razvoj prava (IDLO); Pravosudna akademija Republike Hrvatske; Pravosudna akademija Srbije; Centar za edukaciju sudija i tužilaca iz Federacije Bosne i Hercegovine, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj i Programom Ujedinjenih nacija za razvoj – UNDP; Savjet za regionalnu saradnju (RCC); Regionalni Centar za konkurenciju (RCC), Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), Mađarska agencija za konkurenciju (GVH); EPRD u konzorcijumu sa Britanskim Institutom za standarde (BSI); Ženevski centar za upravljanje sektorom bezbjednosti (DCAF).

Budući da međunarodni partneri u značajnoj mjeri doprinose realizaciji redovnih aktivnosti kontinuirane obuke, odjeljenja Sekretarijata Centra za kontinuiranu obuku i međunarodnu saradnju i projekte tijesno sarađuju prilikom realizacije kontinuiranih obuka.

U nastavku će biti predstavljena realizacija aktivnosti kontinuirane obuke uz podršku međunarodnih partnera.

Jedan od najznačajnijih partnera Centra, koji već godinama, kroz finansijsku i ekspertsku podršku, daje veliki doprinos organizovanju obuka u krivično-pravnoj oblasti za nosioce pravosudne funkcije (sudije i državne tužioce), predavače, savjetnike i pripravnike u sudovima i državnim tužilaštvima je **Ambasada SAD u Podgorici tj. Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL Program).**

U toku 2024. godine saradnja sa Ambasadom SAD tj. Biroom Stejt Dipertmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), podrazumijevala je sledeće:

- ✓ Organizovanje **jedne obuke** na temu „**Odnosi s javnošću**“, koja je bila namijenjena sudijama portparolima, a koju su pohađala dvadeset i dva (22) učesnika – osamnaest (18) sudija portparola i četiri (4) savjetnice;

- ✓ Organizovanje **jedne obuke** na temu „**Odnosi s javnošću**“, koja je bila namijenjena državnim tužiocima, a koju je pohađalo devetnaest (19) učesnika – petnaest (15) državnih tužilaca i četiri (4) savjetnika;
- ✓ Organizovanje **bazične obuke** na temu „**Odnosi s javnošću**“, koja je bila namijenjena državnim tužiocima i zaposlenim u državnim tužilaštvima, a koju je pohađalo četrnaest (14) učesnika – državnih tužilaca;
- ✓ Organizovanje **napredne obuke** na temu „**Odnosi s javnošću**“, koja je bila namijenjena državnim tužiocima i zaposlenim u državnim tužilaštvima, a koju je pohađalo četrnaest (14) učesnika – deset (10) državnih tužilaca, tri (3) savjetnika u državnim tužilaštvima i sekretarka Vrhovnog državnog tužilaštva;
- ✓ Organizovanje **jednodnevnog predavanja** na temu „**Etika u pravosuđu**“ koje je pohađalo sedamnaest (17) učesnika – petnaest (15) sudija, jedan (1) predsjednik suda i jedna (1) savjetnica u sudu;
- ✓ Organizovanje **dvodnevne obuke** na temu „**Izrada i obrazloženje krivičnih odluka**“, u okviru Programa za obuku savjetnika u sudovima i državnom tužilaštvu za 2024. godinu, koju je pohađao trideset i jedan (31) učesnik – sedamnaest (17) savjetnika iz sudova i četrnaest (14) savjetnika iz državnih tužilaštava;
- ✓ Organizovanje **dvodnevne obuke** na temu „**Član 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima – zabrana mučenja**“, u okviru Programa za obuku savjetnika u sudovima i državnom tužilaštvu za 2024. godinu, koju je pohađalo dvadeset i osam (28) učesnika – devetnaest (19) savjetnika iz sudova i devet (9) savjetnika iz državnih tužilaštava;
- ✓ Organizovanje **pet modula iz krivično pravne oblasti**, koji su prethodno uvršteni u Program za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu za 2024. godinu. Prvi modul pohađalo je šesnaest (16) učesnika, dok je drugi i treći modul pohađalo po osamnaest (18) učesnika. Četvrti modul pohađalo je devetnaest (19) učesnika, a peti modul ukupno dvadeset i tri (23) učesnika.

Posredstvom **Ambasada SAD u Podgorici tj. Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL Program)**, u saradnji sa **Evropskom policijskom službom (EUROPOL)** i **Međunarodnom organizacijom za razvoj prava (IDLO)**, sprovedene su sledeće aktivnosti:

- ✓ Organizovanje **trećeg sastanka Foruma za sprovođenje zakona za borbu protiv terorizma** kojem je prisustvovala jedna (1) državna tužiteljka;
- ✓ Organizovanje **trodnevne obuke** na temu „**Borba protiv trgovine ljudima**“ koju je pohađalo petnaest (15) učesnika, i to: šest (6) sudija, šest (6) državnih tužilaca, od kojih su dva ujedno i rukovodioci dva osnovna državna tužilaštva i jedna rukovoditeljka jednog višeg državnog tužilaštva, dvije (2) savjetnice u sudu i jedna (1) savjetnica u državnom tužilaštvu.

Kancelarija za međunarodnu saradnju, edukaciju i razvoj državnog tužilaštva Ministarstva pravde SAD (DOJ/OPDAT), organizovala je u toku 2024. godine tri regionalne radionice i dva dvodnevna foruma u Hrvatskoj, jednu regionalnu radionicu i jednu obuku u Bosni i Hercegovini, jednu obuku u Sloveniji i četiri programa u onlajn formatu, i to:

- ✓ **intezivni program obuke** na temu **finansijskih istraga**, koja je bila namijenjena predstavnicima relevantnih institucija iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije, a koji je pohađao jedan (1) učesnik iz Crne Gore, i to: jedan (1) savjetnik u Specijalnom državnom tužilaštvu;
- ✓ **dvodnevni forum** na temu „**Poreski i krivični aspekti prekogranične poreske prevare i disproporcije između imovine i prihoda**“, koji je bio namijenjen predstavnicima pravosuđa iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Crne Gore, a koji je pohađao jedan (1) učesnik iz Crne Gore, i to: jedna (1) državna tužiteljka upućena na rad u Specijalno državno tužilaštvo;
- ✓ **regionalnu radionicu** na temu „**Transnacionalni organizovani kriminal i korupcija u kontekstu kriminala u oblasti zaštite životne sredine**“, u partnerstvu sa

Kancelarijom za međunarodnu saradnju u borbi protiv trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), koja posluje pri Ambasadi SAD-a u Hrvatskoj. Pomenuta radionica bila je namijenjena sudijama i državnim tužiocima sa Zapadnog Balkana, a istu je pohađao jedan (1) učesnik iz Crne Gore, i to: jedan (1) specijalni tužilac;

- ✓ **naprednu radionicu** na temu **digitalnih dokaza**, u partnerstvu sa Kancelarijom za međunarodnu saradnju u borbi protiv trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), koja posluje pri Ambasadi SAD-a u Hrvatskoj. Pomenuta radionica bila je namijenjena sudijama i državnim tužiocima sa Zapadnog Balkana, a istu su pohađala dva (2) učesnika iz Crne Gore, i to: jedan (1) sudija i jedan (1) državni tužilac, koji je ujedno i rukovodilac jednog osnovnog državnog tužilaštva;
- ✓ **regionalnu radionicu** na temu **borbe protiv složenih oblika privrednog kriminala**, u partnerstvu sa Kancelarijom za međunarodnu saradnju u borbi protiv trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), koja posluje pri Ambasadi SAD-a u Hrvatskoj. Pomenuta radionica bila je namijenjena sudijama i državnim tužiocima sa Zapadnog Balkana, a istu su pohađala tri (3) učesnika iz Crne Gore, i to: troje (3) sudija, od kojih je jedna ujedno i predsjednica jednog osnovnog suda;
- ✓ **regionalnu radionicu** na temu **unaprjeđenja prekogranične saradnje u zaplijeni i oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću**, u partnerstvu sa Kancelarijom za međunarodnu saradnju u borbi protiv trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), koja posluje pri Ambasadi SAD-a u Hrvatskoj. Pomenuta radionica bila je namijenjena sudijama i državnim tužiocima sa Zapadnog Balkana, a istu je pohađao jedan (1) učesnik iz Crne Gore, i to: jedan (1) sudija, koji je ujedno i predsjednik jednog višeg suda;
- ✓ **regionalnu radionicu** na temu **„Istrage ilegalne trgovine na tamnoj mreži (eng. Dark Web)”**, koja je implementirana u sklopu OPDAT Međunarodnog programa za borbu protiv hakovanja i zaštita intelektualne svojine (ICHIP). Pomenuta radionica bila je namijenjena tužiocima i službenicima za sprovođenje zakona iz Albanije, Bugarske, Crne Gore, Srbije i Slovenije, a istu je pohađao jedan (1) učesnik iz Crne Gore, i to: jedan (1) specijalni tužilac;
- ✓ **dvodnevni forum** namijenjen **jačanju zajedničkih i paralelnih vještina istrage i krivičnog gonjenja**, koji je implementiran u sklopu OPDAT Međunarodnog programa za borbu protiv hakovanja i zaštitu intelektualne svojine (ICHIP). Pomenuti forum bio je namijenjen državnim tužiocima i službenicima za sprovođenje zakona, finansijskih organizacionih jedinica, poreskih službenika iz Hrvatske, Crne Gore i Srbije, a isti su pohađala tri (3) učesnika iz Crne Gore, i to: tri (3) državna tužioca, koji su ujedno i rukovodioci jednog osnovnog i dva viša državna tužilaštva;
- ✓ **četiri onlajn programa** pod nazivom **„Onlajn serijal studija slučajeva: Slučajevi krivičnog gonjenja terorizma iz SAD-a”**, koja su pohađali deset učesnika iz Crne Gore, i to: prvi onlajn program pohađala su dva učesnika – jedna (1) državna tužiteljka i jedan (1) savjetnik iz tužilaštva, drugi onlajn program pohađala su dva učesnika – jedna (1) državna tužiteljka i (1) savjetnik iz tužilaštva, treći onlajn program pohađala su četiri učesnika – dvije (2) državne tužiteljke i dva (2) savjetnika iz tužilaštva, dok su četvrti onlajn program pohađala dva učesnika - jedna (1) državna tužiteljka i jedna (1) savjetnica iz tužilaštva.

Posredstvom Ambasade SAD u Podgorici, organizovani su i brojni drugi događaji, sa različitim partnerima, kao što su: **Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (ILEA)**, **Međunarodni kriminalističko-istražni program pomoći u obuci (ICITAP)**, **Program razvoja privrednog prava (CLDP)** i **CEELI Institut (Pravna inicijativa za centralnu i istočnu Evropu)** iz Češke.

Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (ILEA), čije je sjedište u Budimpešti, posvećena je organizovanju regionalnih obuka za oblast krivičnog pravosuđa, kako bi se unaprijedilo zakonodavstvo i primjena zakona, kao i demokratske institucije u zemljama učesnicama. Ovu međunarodnu akademiju u potpunosti finansira i podržava Biro Stejt

Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL Program). Predstavnici crnogorskog pravosuđa su, u toku 2024. godine, posredstvom Centra, pohađali tri kursa koje je organizovala ILEA. Teme ILEA kurseva u toku 2024. godine bile su sljedeće:

- ✓ **kurs** na temu **digitalnih dokaza**, koji je pohađalo troje (3) sudija iz Crne Gore;
- ✓ **kurs** na temu **istraga u oblasti sajber kriminala**, koji su pohađala dva (2) savjetnika u državnim tužilaštvima;
- ✓ **kurs** na temu „**Borba protiv trgovine ljudima i eksploatacije djece**“, koji su pohađala tri (3) državna tužioca iz Crne Gore.

Program Ambasade SAD u Hrvatskoj (Međunarodni kriminalističko-istražni program pomoći u obuci – ICITAP), radi sa vladama na razvoju profesionalnih i transparentnih institucija za sprovođenje zakona, koje štite ljudska prava, suzbijaju korupciju i smanjuju prijetnju od transnacionalnog kriminala i terorizma, te obezbjeđuje međunarodnu razvojnu pomoć koja podržava i nacionalno-bezbjednosne i spoljnospolitičke prioritete.

U toku 2024. godine, uz podršku Ministarstva pravde SAD, organizovao je

- ✓ **obuku** na temu **finansijskih istraga**, koja je predstavljala **prvu sesiju** i koju su pohađala tri (3) učesnika, i to: jedan (1) državni tužilac koji je upućen na rad u Specijalno državno tužilaštvo i dvije (2) savjetnice iz suda;
- ✓ **obuku** na temu **finansijskih istraga**, koja je predstavljala **drugu sesiju** na kojoj su se nadograđivale osnove sa prve sesije, a koju su pohađala četiri (4) učesnika, i to: jedan (1) specijalni tužilac, jedna (1) državna tužiteljka i dvije (2) savjetnice u sudu;
- ✓ **regionalnu radionicu** na temu **organizovanog kriminala u oblasti zaštite životne sredine i korupcije**, koju je pohađao jedan (1) učesnik, i to: jedan (1) specijalni tužilac.

Program razvoja privrednog prava (CLDP), osnovan 1992. godine, implementira Ministarstvo spoljnih poslova Sjedinjenih Američkih Država, uz podršku Ambasade SAD u Crnoj Gori i Ministarstva trgovine Sjedinjenih Američkih Država, sa ciljem da pruži pomoć u postizanju spoljnospolitičkih ciljeva Sjedinjenih Američkih Država u zemljama u razvoju i postkonfliktnim zemljama kroz komercijalne pravne reforme.

U okviru pomenutog programa organizovana je u toku 2024. godine

- ✓ **regionalna radionica** na temu „**Najbolje prakse u rješavanju privrednih sporova**“, namijenjena jačanju kapaciteta pravosuđa, koju je pohađalo pet (5) sudija.

Na kraju, ali ne manje bitno, **CEELI Institut (Pravna inicijativa za centralnu i istočnu Evropu) iz Češke**, čija je misija da kroz aktivan rad sa sudijama, tužiocima, istražiteljima i reformatorima zakona u zemljama u tranziciji i organizovanje programa obuka, radionica, vebinara, okruglih stolova i konferencija, unaprijedi vladavinu prava u tim zemljama kako bi zaštitila osnovna prava i lične slobode, promovisala transparentne, nepotkupljive, odgovorne vlade, stvorila jednake ekonomske uslove, izgradila osnovu za ekonomski rast i razvoj i promovisala mirno rješavanje sporova.

U 2024. godini, u saradnji sa INL Programom Ambasade SAD u Podgorici, organizovao je

- ✓ **godišnu konferenciju** pod nazivom „**Uloga pravosuđa u borbi protiv korupcije**“, koju je pohađalo dvoje (2) sudija.

Centar je od 2023. godine jedan od korisnika **faze III zajedničkog programa** Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom „**Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2023-2026**“, kojim se pruža podrška pri ispunjavanju reformskih agendi na polju ljudskih prava, vladavine prava i demokratije i pomaže pri usklađivanju sa evropskim standardima i pravnim tekovinama Evropske unije u okviru procesa proširenja, gdje je to relevantno. Pomenuti program obuhvata sljedeće četiri teme, i to:

- ✓ **Oснаživanje pravde** (i u okviru nje, sljedeća dva projekta – „Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu i unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori” i „Jačanje zaštite ljudskih prava pritvorenih i osuđenih lica u Crnoj Gori”);
- ✓ **Suzbijanje korupcije, ekonomskog kriminala i pranja novca** (u okviru koje se implementira projekat „Borba protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori”;
- ✓ **Borba protiv diskriminacije i zaštita prava osjetljivih grupa** (i u okviru nje, sljedeće dvije komponente – Borba protiv mržnje i netolerancije u Crnoj Gori i Kvalitetno obrazovanje za sve – Crna Gora);
- ✓ **„Promovisanje i zaštita slobode izražavanja i slobode medija u Crnoj Gori** (u okviru koje se implementira projekat pod nazivom „Zaštita slobode izražavanja i slobode medija u Crnoj Gori (PRO-FREX)“).

U toku izvještajne godine, Centar je bio korisnik sljedećih projekata iz faze III „Horizontalnog mehanizma za Zapadni Balkan i Tursku 2023-2026“:

- ✓ **Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu i unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori”**
 - ❖ **Oснаživanje odgovornosti u pravosudnom sistemu Crne Gore (komponenta I)**
 - ❖ **Unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori (komponenta II)**
- ✓ **„Zaštita slobode izražavanja i slobode medija u Crnoj Gori (PRO-FREX)”**

U okviru projekta „Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu i unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori”, u toku izvještajne godine Centar je učestvao u sljedećim projektnim aktivnostima, u kojima su pored predstavnika pravosuđa bili uključeni i advokati:

- ✓ **radionici na temu „Etika i disciplinska odgovornost državnih tužilaca i sudija”** koju je pohađalo dvadeset i šest (26) učesnika, i to: devetnaest (19) sudija, pet (5) državnih tužilaca i dva (2) kandidata za sudiju;
- ✓ **radionici na temu: „Pravno obrazloženje odluka u upravnim sporovima”**, koju je pohađalo dvadeset i osam (28) predstavnika Upravnog suda Crne Gore, i to: četrnaest (14) sudija, jedan (1) kandidat za sudiju i trinaest (13) savjetnika.
- ✓ **obuci za advokate na temu: „Pružanje pravne pomoći i zaštita žrtava trgovine ljudima”**, u saradnji sa Advokatskom komorom Crne Gore i Ministarstvom pravde – na kojoj su učestvovala dvadeset i tri (23) advokata;
- ✓ **obuci za advokate na temu: „Pružanje pravne pomoći i zaštita žrtava trgovine ljudima”**, u saradnji sa Advokatskom komorom Crne Gore i Ministarstvom pravde – na kojoj je učestvovalo dvadeset i osam (28) advokata.

U toku izvještajne godine, u okviru projekta „Zaštita slobode izražavanja i slobode medija u Crnoj Gori (PRO-FREX)”, Centar je učestvao u sljedećim projektnim aktivnostima:

- ✓ **obuci na temu “Član 10 Evropske Konvencije o ljudskim pravima sa akcentom na slobodu izražavanja i internet”**, koju je pohađalo četrnaest (14) učesnika, i to: devet (9) sudija, tri (3) državna tužioca i dva (2) kandidata za sudiju.
- ✓ **okrugli sto na temu: „Komunikacija između sudstva i medija; standardi slobode izražavanja i distribucija informacija o krivičnim postupcima**, koju je pohađalo ukupno četrdeset i pet (45) učesnika, i to: sedamnaest (17) sudija, osam (8) sudijskih savjenika i dvadeset (20) predstavnika medija.
- ✓ **okrugli sto na temu: „Komunikacija između tužilaštva i medija: razumijevanjem do bolje saradnje”**, koju je pohađalo ukupno dvadeset i pet (25) učesnika, i to: sedamnaest (17) predstavnika tužilaštva i osam (8) predstavnika medija.

U okviru regionalnog projekta pod nazivom „Pristup pravosuđu kada su u pitanju žene na Zapadnom Balkanu”, koji implementira Savjet Evrope, dok ga sufinansiraju Savjet Evrope i Evropska unija u okviru programa „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2023 – 2026 (faza III)”, implementiran je:

- ✓ **HELP online kurs** na pomenutu temu, u efektivnom trajanju od 20 sati, koji je uspješno završilo 25 polaznika, i to: četiri (4) sudije, pet (5) državnih tužilaca, tri (3) savjetnika iz sudova, dva (2) savjetnika iz državnih tužilaštava, jedan (1) kandidat za državnog tužioca, jedan (1) kandidat za sudiju, sedam (7) advokata, jedna (1) predstavница Centra za ženska prava i jedna (1) savjetnica u Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

U kontekstu saradnje Centra sa Savjetom Evrope, posebno mjesto je i u toku 2024. godine zauzeo **HELP program Savjeta Evrope za Zapadni Balkan (Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava)**, koji implementira Savjet Evrope, a finansira Fond za ljudska prava Savjeta Evrope. HELP program Savjeta Evrope za Zapadni Balkan ima posebno razvijenu platformu za učenje na daljinu (tzv. *e-learning* platformu), u okviru koje se mogu pohađati online kursevi na različite teme u oblasti ljudskih prava tj. primjene Evropske konvencije o ljudskim pravima. Podsjećanja radi, Centar je od 2014. godine korisnik HELP programa Savjeta Evrope koji su dosadašnji polaznici ocijenili najboljom ocjenom. Kroz podršku HELP programa Savjeta Evrope, u toku 2024. godine realizovani su sledeće aktivnosti:

- ✓ **online kurs** na temu „**Obrazlaganje sudskih presuda i ljudska prava**“, u efektivnom trajanju od 20 sati, koji je uspješno završilo 18 polaznika, i to: četiri (4) sudije, četiri (4) savjetnika iz sudova, četiri (4) pripravnika iz sudova, jedan (1) kandidat za sudiju, četiri (4) advokata, i jedna (1) upraviteljica sudske pisarnice.
- ✓ **online kurs** na temu „**Procesni zaštitni mehanizmi u krivičnom postupku i prava žrtava**“, u efektivnom trajanju od 26 sati, koji je uspješno završio četrdeset i jedan (41) polaznik, i to: dvanaest (12) sudija, pet (5) državnih tužilaca, devet (9) savjetnika iz sudova, dva (2) savjetnika iz državnih tužilaštava, osam (8) pripravnika iz sudova, četiri (4) advokata i jedna (1) savjetnica u Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

U okviru projekta koji implementira **Odjeljenje za prava djeteta Savjeta Evrope**, a finansira **Safe Online**, koji ima za cilj unapređenje aktivnosti za sprječavanje i borbu protiv seksualne eksploatacije i zlostavljanja djece na Internetu širom država članica Savjeta Evrope, sa posebnim fokusom na Gruziju, Crnu Goru i Republiku Moldaviju, organizovana je

- ✓ **pilot obuka** na temu „**Okončanje seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece na Internetu @Europe Plus (EndOCSEA@Europe+)**“, koju je pohađalo deset (10) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: dvoje (2) sudija, sedam (7) državnih tužilaca i jedna (1) načelnica Stručne službe u Vrhovnom državnom tužilaštvu.

U saradnji Savjeta za regionalnu saradnju (RCC), Nacionalnog instituta za pravosuđe (NIJ) Bugarske i **HELP Programa Savjeta Evrope** (Evropskog programa za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava), **realizovan regionalni HELP online kurs na temu „Značaj kvaliteta pravde u medijaciji“**, u efektivnom trajanju od 25 sati, koji se sprovodio na engleskom jeziku, koji je uspješno završio jedan (1) sudija Osnovnog suda u Danilovgradu.

U toku izvještajne godine, jedan od partnera Centra bila je i **Akademija za evropsko pravo**, poznata pod skraćenicom **ERA**. Podsjećanja radi, ERA je međunarodni centar za obuku i debatu namijenjen pravnicima. Ovoj javnoj fondaciji, osnovanoj u Triru/Njemačkoj, cilj je da promoviše svijest, razumijevanje i dobru praksu u evropskom pravu; da omogući pravnicima da steknu više znanja o različitim aspektima evropskog prava putem konferencija, seminara, studijskih posjeta, jezičkih kurseva i projekata učenja na daljinu, među kojima je dosta višejezičnih. U toku 2024. godine, u okviru projekta **Evropske jedinice za pravosudnu saradnju (EUROJUST)** pod nazivom „**Unapređenje prekogranične saradnje u krivičnom pravosuđu u zemljama Zapadnog Balkana**“ (**WBCJ**), a u saradnji Akademije za evropsko pravo (ERA) i **Mreže zajedničkih istražnih timova (JITs Network)**, organizovana je

- ✓ **zimsko akademije** na temu **pravosudne saradnje**, namijenjena budućim ili novoimenovanim tužiocima i sudijama iz regiona Zapadnog Balkana, kojoj je

prisustvovalo pet (5) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: dvoje (2) sudija i tri (3) državna tužioca.

Saradnja Centra sa AIRE centrom iz Londona (**Centrom za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi**), započela je 2000. godine i traje i dalje. Ova saradnja ogleda se u pružanju finansijske i ekspertske podrške u sprovođenju obuka o ljudskim pravima tj. primjene Evropske konvencije o ljudskim pravima i prakse Evropskog suda za ljudska prava. U toku 2024. godine, AIRE centar je pružao Centru podršku u sprovođenju obuka za sudije i državne tužioce, kao i za savjetnike u sudovima i državnim tužilaštvima, pa su u skladu sa Programom za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2024. godinu, organizovane sljedeće obuke:

- ✓ **jednopočasovni online seminar** na temu „**Od čutnje do rešenja: Sudska praksa u vezi sa uznemiravanjem žena na radnom mjestu**“, koji je pohađalo pet (5) učesnika (troje (3) sudija, on kojih je jedna i predsjednica Apelacionog suda Crne Gore, jedna (1) državna tužiteljka i jedna (1) savjetnica u sudu);
- ✓ **radionica** na temu „**Standardi obrazložene presude shodno obavezama iz čl. 5 i 6 EKLJP**“, koju je pohađalo osam (8) sudija;
- ✓ **obuka** na temu „**Sajber kriminal i korišćenje IKT tehnologija u istragama krivičnih djela sa akcentom na kriptovane komunikacije**“, koju je pohađalo devet (9) učesnika (sedam (7) sudija i dva (2) državna tužioca);
- ✓ **obuka** na temu „**Pranje novca – izazovi u praksi**“, koju je pohađalo petnaest (15) učesnika (sedam (7) sudija, pet (5) državnih tužilaca i tri (3) savjednika u sudu);
- ✓ **okrugli sto** na temu „**Krivična djela protiv polne slobode – aktuelna pitanja u praksi sudova**“, na kojem je učestvovalo petnaest (15) sudija.

U okviru regionalnog projekta pod nazivom „**Jednakost i borba protiv rodno-zasnovanog nasilja i femicida na Zapadnom Balkanu**“, a koji obuhvata pravosudne sisteme Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova¹, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije, AIRE centar je organizovao sledeće aktivnosti:

- ✓ **trening za trenere** na temu „**Postupanje u slučajevima femicida: Priručnik za pravosuđe**“, koji je pohađalo šest (6) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to sudija koji su članovi Mreže sudija, posvećenih rodnoj ravnopravnosti;
- ✓ **radionica** na temu „**Postupanje u slučajevima femicida: Priručnik za pravosuđe**“, koju je pohađalo jedanaest (11) učesnika, i to: deset (10) sudija i jedan (1) savjetnik u sudu;
- ✓ **okrugli sto** na temu „**Rodno zasnovano nasilje i nasilje u porodici sa akcentom na prevenciju femicida**“, na kojem je učestvovalo trinaest (13) sudija.

Uz podršku Vlade Velike Britanije, AIRE centar je organizovao sledeće aktivnosti:

- ✓ **seminar** na temu „**Pravno nevaljani dokazi sa posebnim osvrtom na skaj i anome aplikacije**“, koji su pohađala trideset i dva (32) učesnika (dvadeset i jedan (21) sudija i jedanaest (11) državnih tužilaca);
- ✓ **predstavljanje priručnika za pravosuđe** na temu „**Postupanje u slučajevima femicida**“, namijenjenog sudijama i državnim tužiocima, kojem je prisustvovalo dvanaest (12) učesnika (jedanaest (11) sudija i jedan (1) savjetnik u državnom tužilaštvu);

¹ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

- ✓ **skup u okviru Mreže mladih sudija** na temu „Izazovi u radu Evropskog suda za ljudska prava; Aktuelna pitanja iz građanske i krivično-prekršajne materije“, na kojem je učestvovalo dvadeset (20) sudija, koji su ujedno i članovi Mreže mladih sudija.

U saradnji sa međunarodnom kompanijom Kemoniks iz Vašingtona, koji sprovodi Inicijativu za vladavinu prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI), AIRE centar je organizovao

- ✓ **okrugli sto** na temu „Unapređenje sudske prakse u slučajevima rodno zasnovanog nasilja i femicida“, na kojem je učestvovao dvadeset i jedan (21) predstavnik crnogorskog pravosuđa, i to: deset (10) sudija i sedam (7) državnih tužilaca, od kojih je jedan ujedno i rukovodilac jednog osnovnog državnog tužilaštva.

U posljednjem kvartalu 2022. godine Centar je uspostavio saradnju sa Inicijativom u oblasti vladavine prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI), koju finansira Vlada Ujedinjenog Kraljevstva. Pomenuta inicijativa je, zapravo, projekat koji se finansira iz britanskog fonda za borbu protiv konflikta i očuvanje stabilnosti i bezbjednosti (CSSF), a sprovodi se kroz blisku saradnju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Ujedinjenog Kraljevstva i britanskim ambasadama širom Zapadnog Balkana. Program ovog projekta je usmjeren na dvije komponente. Prva komponenta je usmjerena na borbu protiv teškog i organizovanog kriminala i u fokusu ima policiju i tužilaštvo, dok je druga komponenta usmjerena na borbu protiv seksualnog i rodno-zasnovanog nasilja, a u fokusu ima sudstvo.

Kao i u prethodnom periodu, u toku 2024. godine saradnja sa Inicijativom u oblasti vladavine prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI), odvijala se posredstvom kompanije Kemoniks iz Vašingtona i prilično je intenzivirana. Osim brojnih radnih sastanaka, a u okviru pomenute saradnje, organizovane su sledeće aktivnosti:

- ✓ **okrugli sto** na temu „Borbe protiv teškog i organizovanog kriminala, korupcije na visokom nivou i kompleksnih zločina za predstavnike sudstva Crne Gore i Kosova*²“, na kojem je učestvovalo devet (9) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to devet (9) sudija, od kojih su osam predsjednici raznih osnovnih sudova;
- ✓ **studijska posjeta** pravosudnim institucijama u Londonu, u kojoj je učestvovalo trinaest (13) učesnika, i to: osam (8) predstavnika crnogorskog pravosuđa (četiri (4) sudije i četiri (4) državnih tužilaštva), tri (3) predstavnika policije i dvije (2) predstavnice Centra za ženska prava;
- ✓ **obuka** na temu „Borba protiv teškog i organizovanog kriminala, korupcije na visokom nivou i kompleksnih zločina“, koju je pohađalo petnaest (15) učesnika, i to osam (8) predsjednika/predsjednica osnovnih sudova Crne Gore, jedna (1) sudija Osnovnog suda u Danilovgradu, četiri (4) sudije Vrhovnog suda Kosova* i dva (2) savjetnika u Vrhovnom sudu Kosova*;
- ✓ **obuka** na temu „Sudska psihologija, vještine komunikacije i upravljanje stresom“, namijenjena za savjetnike u sudovima i državnim tužilaštvima, koju je pohađalo dvadeset i sedam (27) učesnika, i to: trinaest (13) savjetnika u sudu, dvanaest (12) savjetnika u državnom tužilaštvu i dvije (2) savjetnice Stručne službe;

U okviru razvijenog **Nastavnog plana** koji za cilj ima izgradnju kapaciteta i mentorstvo za savjetnike koji rade u sudovima i državnom tužilaštvu Crne Gore, sa posebnim fokusom na teme koje se tiču borbe protiv teškog i organizovanog kriminala, organizovane su tri obuke, i to:

- ✓ **prva obuka** na temu „Korupcija u odnosu na službene položaje i krivična djela vezana za zloupotrebu službenih položaja“, koju je pohađalo dvadeset (20)

² *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

savjetnika, i to: osam (8) savjetnika u sudovima i dvanaest (12) savjetnika u državnim tužilaštvima;

- ✓ **druga obuka** na temu „**Pranje novca, zamrzavanje, povraćaj i konfiskacija imovine**“, koju je pohađalo devetnaest (19) savjetnika, i to: osam (8) savjetnika u sudovima i jedanaest (11) savjetnika u državnim tužilaštvima;
- ✓ **treća obuka** na temu „**Novi i budući trendovi u finansijskom kriminalu, elektronski dokazi i digitalna forenzika u slučajevima teškog i organizovanog kriminala**“, koju je pohađalo devetnaest (19) savjetnika, i to: osam (8) savjetnika u sudovima i jedanaest (11) savjetnika u državnim tužilaštvima.

U toku izvještajne godine, Centar je nastavio saradnju sa **Njemačkom fondacijom za međunarodnu saradnju (IRZ)**, koja je uspostavljena 2009. godine, sa ciljem pružanja podrške u organizovanju obuka koje se odnose na građansko-pravnu oblast. U okviru pomenute saradnje, u toku 2024. godine organizovane su sledeće aktivnosti:

- ✓ **radionica** na temu „**Povećanje efikasnosti postupaka kroz djelotvornu sudsku raspravu**“, koju je pohađalo dvadeset i pet (25) predstavnika pravosuđa - sudija;
- ✓ **radna posjeta** pravosudnim institucijama Njemačke, na temu „**Vođenje rasprave i uloga sutkinja i sudija u parničnom postupku**“, za osamnaest (18) sudija i dva (2) predstavnika Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

EIPA je Evropski institut za javnu upravu, sa kojim Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu ima višegodišnju uspješnu saradnju, u sklopu programa tehničke podrške Luksemburga Crnoj Gori, pod nazivom „Jačanje kapaciteta pravosudnih organa i kvaliteta pravosuđa“. Pomenuta saradnja je usmjerena na ekspertsku i finansijsku podršku u realizaciji obuka koje se odnose na pravo Evropske unije. Program obuke o pravu EU pokazao se naročito interesantnim među nosiocima pravosudne funkcije, a implementira se u periodu od dvije godine, kroz sedam modula. U 2024. godini nastavljena je implementacija EIPA Programa o pravu Evropske unije, te je implementiran:

- ✓ **onlajn seminar** na temu **javnih nabavki**, koji je pohađalo jedanaest (11) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: pet (5) sudija i šest (6) državnih tužilaca.

Pored navedenih aktivnosti, saradnja sa EIPA institutom odvijala se i u sklopu **Open Seminar Facility programa** tehničke pomoći za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku, koji finansira Ministarstvo spoljnih poslova Luksemburga, u okviru kojeg su sudije i državni tužioci iz Crne Gore učestvovali u sledećoj aktivnosti:

- ✓ **seminaru** na temu „**Temeljna prava u Evropskoj uniji**“ organizovan u Luksemburgu, koji je pohađalo pet (5) sudija.

U saradnji sa **Švedskom Agencijom za zaštitu životne sredine (EPA)**, upješno je realizovano drugo izdanje onlajn kursa pod nazivom „**Akademija za pravo EU u oblasti zaštite životne sredine**“, koji je pohađala jedna (1) savjetnica u Vrhovnom sudu Crne Gore.

U toku 2024. godine, saradnja sa **Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu (EJTN)** odvijala se kroz **projekat „Zapadni Balkan II“**. Naime, u skladu sa procesom proširenja, pridruživanja i stabilizacije, kao i Strategijom za Zapadni Balkan, Generalni direktorat Evropske komisije za susjedstvo i pregovore o proširenju (**DG NEAR**) pokrenuo je u junu 2022. godine, u sklopu IPA II projekta, aktivnost koja ima za cilj jačanje vladavine prava u institucijama korisnicama IPA II projekta, kroz unapređivanje vještina sudija i državnih tužilaca, u oblasti pravne tekovine Evropske unije. Dio projektnih aktivnosti je implementiran kroz direktno upravljanje Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN), a glavni očekivani rezultati ovog projekta podrazumijevaju sledeće: 1) unapređenje kapaciteta Pravosudne akademije Srbije i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu Crne Gore po pitanju procjene potrebe za obukama u oblasti pravne tekovine Evropske unije; 2) unapređenje kapaciteta PA Srbije i COSDT Crne Gore po pitanju osmišljavanja i realizovanja programa obuka u oblasti pravne tekovine Evropske unije i 3) unapređenje razmjene između institucija

za obuku na Zapadnom Balkanu koje su korisnice projekta IPA II i paralelnih evropskih institucija.

U okviru pomenutog projekta realizovane su sledeće aktivnosti:

- ✓ **seminar o pravu Evropske unije za građansko–pravnu materiju**, koji je pohađalo je četrnaest (14) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: trinaest (13) sudija, od kojih su dvoje ujedno i predsjednici dva osnovna suda i jedna (1) kandidatkinja za sudiju;
- ✓ **seminar o pravu Evropske unije za krivično–pravnu materiju**, koji je pohađalo je dvanaest (12) učesnika, i to: pet (5) državnih tužilaca i sedam (7) sudija, od kojih su pet ujedno i predsjednici više osnovnih sudova i jedan predsjednik jednog suda za prekršaje;
- ✓ **seminar na temu „Zaštita potrošača u Evropskoj uniji – u kontekstu pravnog sistema Crne Gore”**, koji je pohađalo je šesnaest (16) sudija, od kojih je jedna ujedno i predsjednica jednog osnovnog suda;
- ✓ **obuka na temu „Trening trenera - kako dizajnirati i primijeniti obuku o pravu EU u procesu pristupanja EU”**, koju je pohađalo dvadeset i šest (26) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: dvadeset i jedan (21) sudija, od kojih su šest ujedno i predsjednici više osnovnih sudova i jedan predsjednik jednog suda za prekršaje i pet (5) državnih tužilaca, od kojih je jedan ujedno i rukovodilac jednog osnovnog državnog tužilaštva.
- ✓ **obuka na temu „Trening trenera o EU privrednom pravu u kontekstu pravnog sistema Republike Srbije”**, u saradnji sa Pravosudnom akademijom Srbije, koju je pohađalo pet (5) sudija Privrednog suda Crne Gore.

Takođe, za predstavnike crnogorskog pravosuđa organizovan je i

- ✓ **jednčasovni online seminar na temu „Psihološki aspekti upravljanja promjenama”**, koji su pohađala četiri (4) predstavnika pravosuđa, i to: troje (3) sudija, od kojih je jedna ujedno i predsjednica Apelacionog suda Crne Gore i jedna (1) državna tužiteljka.

Centar je u toku izvještajne godine sarađivao i sa **Organizacijom za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS)**, koja je najsveobuhvatnija regionalna bezbjednosna organizacija koja sa svojih 57 učesnika obuhvata cijelu Evropu, Evroaziju i evro-atlantski region. OEBS doprinosi jačanju za stabilnosti, mira i demokratije za više od milijardu ljudi, kroz politički dijalog o zajedničkim vrijednostima i kroz praktičan rad koji doprinosi održivom napretku. Sveobuhvatni koncept bezbjednosti OEBS-a obuhvata političko-vojnu; ekonomsko-ekološku; i ljudsku dimenziju. Misija OEBS-a u Crnoj Gori pruža pomoć zemlji-domaćinu u sprovođenju reformi i daljem jačanju demokratskog razvoja u skladu sa obavezama i principima OEBS-a, kroz aktivnu saradnju sa institucijama na državnom i lokalnom nivou, organizacijama civilnog društva i medijima, i to u oblastima reforme bezbjednosnog i sektora za sprovođenje zakona, izborne administracije, podrške Skupštini, reforme pravosuđa, jačanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti, izgradnje medijskog profesionalizma, promovisanja zaštite životne sredine i inkluzije mladih.

U sklopu pomenute saradnje organizovane su sledeće aktivnosti:

- ✓ **konferencija na temu korišćenja kriptovane komunikacije kao dokaza u krivičnom postupku**, koja je organizovana u partnerstvu Kancelarije Savjeta Evrope u Beogradu sa Kancelarijom za međunarodnu saradnju u borbi protiv trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), koja posluje pri Ambasadi SAD-a u Beogradu, na kojoj je učestvovala dva (2) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: jedan (1) specijalni tužilac i jedan (1) sudija;
- ✓ **radionica na temu povraćaja imovine i pranja novca**, koja je organizovana u partnerstvu Odjeljenja za transnacionalne prijetnje (TNTD) sa Kancelarijom koordinatora za ekonomske i ekološke aktivnosti (OCEEA), a u sklopu projekta koji je implementirao Sekretarijat OEBS-a pod nazivom „Jačanje napora za povraćaj imovine

u regionu". Ovu radionicu pohađalo je devet (9) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: pet (5) sudija i četiri (4) državna tužioca;

- ✓ **radionica** na temu „**Upravljanje povraćajem imovine: očuvanje vrijednosti zamrznute, zaplijenjene i oduzete imovine**“, koja je dio projekta koji implementira OEBS, pod nazivom „Jačanje napora za povraćaj imovine u regionu“. Ovu obuku pohađalo je šest (6) državnih tužilaca, od kojih su dva ujedno i rukovodioci jednog višeg državnog tužilaštva i jednog osnovnog državnog tužilaštva;
- ✓ **obuka** na temu „**Simulacija suđenja o nasilju prema ženama – slučaj proganjanja**“, koju je pohađalo sedamnaest (17) učesnika, i to: jedanaest (11) predstavnika crnogorskog pravosuđa (troje (3) sudija, sedam (7) državnih tužilaca i jedna (1) savjetnica u sudu), četiri (4) predstavnika Uprave policije, jedna (1) studentkinja Fakulteta političkih nauka i jedna (1) psihološkinja u Nacionalnoj SOS liniji za žrtve nasilja u porodici.

I u 2024. godini Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu ostvario je saradnju sa **Turskom agencijom za međunarodnu saradnju i koordinaciju** – Kancelarijom za koordinaciju programa u Podgorici (**TIKA**), uz čiju podršku je realizovana izuzetno značajna aktivnost sa **Pravosudnom akademijom Turske (JAT)**.

Naime, u okviru pomenute saradnje organizovane su sledeće aktivnosti

- ✓ **međunarodna radionica** na temu **borbe protiv sajber kriminala**, koju je pohađalo devet (9) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: četvero (4) sudija, od kojih je jedan ujedno i predsjednik jednog osnovnog suda i pet (5) državnih tužilaca;
- ✓ **obuku** na temu „**Savremena pitanja u oblasti ljudskih prava**“, u okviru međunarodnog Programa obuke, na kojoj su učestvovala tri (3) kandidatkinje za sudije.

Centar je u izvještajnoj godini nastavio saradnju i sa **Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP)**, kroz regionalni projekat „**Podrška Evropske unije izgradnji povjerenja na Zapadnom Balkanu**“ koji finansira Evropska unija, a sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP). Implementacija projekta je počela 1. januara 2023. godine i traje četiri godine. Projekat je namijenjen da pruži stručnu podršku pravosudnim i organima za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Kosovu³, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji u procesuiranju predmeta ratnih zločina na nacionalnom nivou, poboljša uslove za regionalnu saradnju u procesuiranju ovih slučajeva, poboljša pružanje podrške žrtvama ratnih zločina i svjedocima i ojača kapacitete relevantnih aktera u podršci žrtvama, čime bi se unaprijedilo efikasno i djelotvorno procesuiranje ratnih zločina na Zapadnom Balkanu, usmjereno na žrtve i poštovanje ljudskih prava. Projekat ima za cilj da ojača lokalne aktere da podignu svijest javnosti o prošlim zločinima, uključujući dijalog i razmjenu mišljenja između širokog spektra zainteresovanih strana, posebno mladih i budućih lidera/ki, kako bi doprinijeli/e boljem razumijevanju zločina počinjenih tokom sukoba 1990-ih na teritoriji bivše Jugoslavije. Projekat efikasno uključuje pitanja rodne ravnopravnosti, sistematskim uključivanjem rodne perspektive i rodno odgovorne pravde.

Naime, u okviru pomenute saradnje, organizovana je

- ✓ **obuka** na temu „**Međunarodno humanitarno pravo i njegova primjena u postupcima za ratne zločine pred domaćim pravosudnim organima**“, koju je pohađalo četrnaest (14) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: šest (6) sudija, jedan (1) državni tužilac, tri (3) savjetnika u sudu i četiri (4) savjetnika u državnom tužilaštvu.

³ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

Centar je u toku izvještajne godine nastavio saradnju i sa **Kancelarijom UN za pitanja droge i kriminala – UNODC**, kroz partnerstvo sa Evropskom komisijom, **Globalni program za vatreno oružje**, projekat Evropske unije pod nazivom „**Podrška Unije za univerzalizaciju i efektivnu implementaciju Međunarodne konvencije o sprečavanju akata nuklearnog terorizma (ICSANT)**“ i partnerstvo sa Globalnom mrežom za integritet u sudstvu.

Misija UNODC-a je da doprinese globalnom razvoju, miru i bezbjednosti i poštovanju ljudskih prava, kroz rad sa državama članicama da promovišu pravdu i vladavinu prava. Rukovodeći se svojom Strategijom za period 2021-2025, preko svoje mreže terenskih kancelarija i sjedišta u Beču, UNODC kroz sveobuhvatna istraživanja pruža normativnu i tehničku podršku državama članicama. Pristupi UNODC-a su sveobuhvatni i inovativni, sa posebnom pažnjom na pol, jednakost, nediskriminaciju, poštovanje ljudskih prava i osnaživanje žena i mladih. Mandat UNODC-a obuhvata tematske oblasti koje se odnose na sprječavanje i suzbijanje transnacionalnog organizovanog kriminala, korupcije, terorizma, globalnog problema droge kao i jačanje sistema krivičnog pravosuđa.

Naime, u partnerstvu sa Evropskom komisijom, organizovana je

- ✓ **regionalna radionica na temu Međunarodne konvencije o sprečavanju akata nuklearnog terorizma (ICSANT)**, na kojoj je učestvovao jedan (1) specijalni tužilac i jedan (1) sudija Višeg suda u Podgorici – Specijalno odjeljenje Višeg suda (VS) u Podgorici.

U okviru **Globalnog programa za vatreno oružje**, organizovana je

- ✓ **studijska posjeta** Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu, u kojoj je učestvovalo četvoro (4) sudija.

Na kraju, ali ne manje bitno, u partnerstvu sa Globalnom mrežom za integritet u sudstvu, Kancelarija UN za pitanja droge i kriminala (UNODC) organizovala je

- ✓ **onlajn događaj** pod nazivom „**Međunarodni dan žena sudija 2024: Inkluzivno pravosuđe = pomirljivo pravosuđe**“, kojim je obilježen Međunarodni dan posvećen ženama sudijama, koji su pratila tri (3) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: jedan (1) sudija, jedna (1) savjetnica u sudu i upravnica sudske pisarnice.

Centar je, takođe, u toku izvještajne godine, ostvario saradnju sa Dječjim fondom Ujedinjenih nacija (UNICEF), tj UNICEF kancelarijom za Crnu Goru, u okviru projekta o prevenciji zaštite djece od nasilja, koji implementira Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji sa relevantnim institucijama, uz tehničku podršku UNICEF-a i finansijsku podršku Evropske unije. U okviru pomenutog projekta, organizovana je

- ✓ **obuka na temu „Primjena procedura po mjeri djeteta i intervjui sa djecom žrtvama krivičnih djela u cilju preveniranja dalje viktimizacije“**, koju je pohađalo četrdeset i sedam (47) učesnika, i to: dvadeset (20) predstavnika crnogorskog pravosuđa (osam (8) sudija, pet (5) državnih tužilaca i sedam (7) savjetnika u sudovima i Vrhovnom državnom tužilaštvu), petnaest (15) predstavnika policije i dvanaest (12) advokata.

Centar je u 2024. godini nastavio saradnju sa **Agencijom za zaštitu konkurencije i EPRD u konzorcijumu sa Britanskim Institutom za standarde (BSI)**, kroz projekat **„Povećavanje kapaciteta institucija nadležnih za harmonizaciju i implementaciju EU zakonskog okvira u oblasti konkurentnosti i inovativnosti“** ("Increasing the capacity of institutions harmonising and implementing of EU acquis in the area of Competitiveness and Innovation") koji finansira Evropska unija, a sprovodi EPRD. Implementacija projekta je počela u junu 2022. godine i trajeće do juna 2025. godine, u ukupnom trajanju od 30 mjeseci. Opšti cilj projekta je da podrži razvoj administrativnih kapaciteta i stepena usklađenosti sa EU standardima u oblasti konkurentnosti i inovacija, a posebno u oblastima usluga, standardizacije, akreditacije,

konkurencije i državne pomoći, čime se omogućava lakše ispunjenje kriterijuma Crne Gore za ispunjenje relevantnih pregovaračkih poglavlja. Pojekat je strukturiran u 3 komponente: **Komponenta 1.** Usklađivanje i implementacija zakona u oblasti usluga; **Komponenta 2.** Standardizacija i akreditacija; i **Komponenta 3.** Konkurencija i državna pomoć. U okviru komponente 3 projekta, planirano je 5 trodnevni obuka u oblasti politike konkurencije i državne pomoći za sudije, državne tužioce i zaposlene u Agenciji za zaštitu konkurencije.

U okviru pomenutog projekta, organizovane su

- ✓ **dvije radionice o pravu i politici konkurencije.** Prvu radionicu pohađalo je dvadeset i dvoje (22) sudija, dok je drugu radionicu pohađalo šesnaest (16) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: petnaest (15) sudija i jedna (1) kandidatkinja za sudiju.

U okviru projekta bilateralne saradnje crnogorskih i njemačkih institucija nadležnih za pitanja konkurencije, a u suorganizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i Agencije za zaštitu konkurencije, organizovana je

- ✓ **radionica na temu konkurencije,** koju je pohađalo šesnaest (16) sudija.

U toku 2022. godine, Centar je započeo saradnju sa **Francuskom ambasadam iz Srbije,** koja se nastavila i u toku 2024. godine. U okviru pomenute saradnje, a u cilju nastavka uspješne saradnje između Francuske i Crne Gore po pitanju procesuiranja i vođenja krivičnih postupaka za krivična djela koja podrazumijevaju privremeno i trajno oduzimanje imovine stečene vršenjem krivičnih djela, organizovana je

- ✓ **studijska posjeta francuskim pravosudnim organima, kao i Agenciji za upravljanje i povraćaj privremene i trajno oduzete imovine (AGRASC),** koja je bila namijenjena predstavnicima crnogorskog pravosuđa, u kojoj su učestvovali: vrhovni državni tužilac Crne Gore, glavni specijalni tužilac, državni tužilac za vezu sa EUROJUST u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore, rukovoditeljka Višeg državnog tužilaštva u Podgorici, predsjednik Višeg suda u Podgorici i dvije (2) predstavnice Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

U toku izvještajne godine, Centar je nastavio saradnju sa **Pravosudnom akademijom Hrvatske** koja je započela **seriju onlajn radionica na temu borbe protiv sajber kriminala,** namijenjenu trenerima iz zemalja uključenih u funkcionisanje Regionalnog centra za edukaciju sudija o borbi protiv sajber kriminala, koji je osnovan u okviru Pravosudne akademije Hrvatske.

U okviru pomenute saradnje, organizovane su

- ✓ **onlajn radionica na temu mobilne forenzike,** koja predstavlja prvu u nizu onlajn radionica, a koju su pohađala tri (3) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: jedan (1) sudija i dva (2) državna tužioca, od kojih je jedna ujedno i rukovoditeljka jednog višeg državnog tužilaštva;
- ✓ **onlajn radionica na temu „Tamna mreža i kripto”,** koja predstavlja drugu u nizu onlajn radionica, a koju je pohađala jedna (1) državna tužiteljka.

U toku 2024. godine, jedan od partnera Centra bio je i **Ženevski centar za upravljanje sektorom bezbjednosti,** poznatiji pod skraćenicom **DCAF,** koji je od svog osnivanja 2000. godine posvećen poboljšanju bezbjednosti država i njihovog stanovništva u okviru demokratskog upravljanja, vladavine prava, poštovanja ljudskih prava i rodnoj jednakosti. DCAF daje doprinos kreiranju održivog mira i razvoja, pomažući države partnere i međunarodne institucije koji podržavaju te države, u poboljšanju upravljanja sektorom bezbjednosti kroz inkluzivne reforme. On kreira inovativne izvore znanja, promoviše dobre norme i prakse, daje pravne savjete, savjete o politikama i podržava građenje kapaciteta državnih i nedržavnih činioca u sektoru bezbjednosti.

U okviru pomenute saradnje, organizovan je

- ✓ **okrugli sto** na temu „**Distribucija fotografija bez prethodno pribavljene saglasnosti**“, na kojem su učestvovala dva (2) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: dvoje (2) sudija i dva (2) državna tužioca.

U 2024. godini, Centar je uspostavio saradnju sa **Regionalnim Centrom za konkurenciju (RCC)**, koji je osnovan u Budimpešti 2005. godine, na osnovu Memoranduma o razumijevanju između **Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD)** i **Mađarske agencije za konkurenciju (GVH)**. Cilj ovog regionalnog centra je da promoviše razvoj politike konkurencije u Centralnoj Aziji i regionu južne i istočne Evrope, čime se doprinosi ekonomskom rastu ovih regija. Njegov primarni cilj je pružanje pomoći u izgradnji kapaciteta i savjetovanja o politici konkurencije službenicima koji sprovode predmetne zakone, kao i sudijama, kroz kratke video-obuke o konkretnim temama iz oblasti konkurencije, programe seminara, polugodišnji bilten i alate za razmjenu informacija o slučajevima iz oblasti politike konkurencije. Agencija za zaštitu konkurencije Crne Gore je jedna od sedamnaest članica RCC-a, pored agencija iz Albanije, Azerbejdžana, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Gruzije, Hrvatske, Jermenije, Kazahstana, Kirgistana, Kosova*, Moldavije, Rumunije, Sjeverne Makedonije, Srbije, Ukrajine i Uzbekistana, dok u aktivnostima, pored navedenih članica, učestvuju i učesnici iz Evroazijske ekonomske komisije (EEC) i Mađarske agencije za konkurenciju. **Mađarska agencija za konkurenciju (GVH)** dobila je finansijsku podršku od Evropske komisije za organizaciju četiri seminara za sudije iz država članica EU, Crne Gore, Kosova*⁴, i Sjeverne Makedonije za period od 2024-2026. godine. Ovi seminari pružaju izvrsnu priliku sudijama da prošire svoje znanje o politici konkurencije i ekonomiji, razmijene mišljenja o najnovijim dešavanjima na planu zaštite konkurencije u Evropskoj uniji i razgovaraju o izazovima sa kojima se suočavaju.

U okviru pomenute saradnje, kao prva u nizu aktivnosti na ovu temu, organizovan je

- ✓ **seminar o pravu u oblasti konkurencije**, koji je pohađalo dvoje (2) sudija.

Kao i prethodnih godina Centar je i u 2024. godini nastavio sa sprovođenjem određenih aktivnosti u saradnji sa **nevladinim organizacijama**.

Uspostavljena je saradnja sa **Inicijativom mladih za ljudska prava (YIHR)**, sa kojom su organizovane dvije aktivnosti, od kojih je jedna podrazumijevala saradnju sa UN Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za krivične sudove (IRMTC) i bila je posvećena temi „Efikasno procesuiranje ratih zločina: podrška tužiocima, sudijama i advokatima“, dok je druga u organizaciji YIHR predstavljala studijsku posjetu obilježavanja godišnjice napada na Dubrovnik.

U saradnji Centra za razvoj nevladinih organizacija i Balkanske mreže za razvoj civilnog društva (BCSDN) organizovana je

- ✓ **radionica na temu "Zajednička akcija protiv SLAPP tužbi na Zapadnom Balkanu"**, koju je pohađao jedan (1) državni tužilac.

⁴ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

SARADNJA SA NACIONALNIM INSTITUCIJAMA, PROFESIONALNIM UDRUŽENJIMA I NVO SEKTOROM

Sudije i državni tužioci moraju posjedovati posebnu stručnost koja se stiče, održava i unaprjeđuje i kroz obuke. Upravo je ta činjenica uslovila dobru saradnju sa Vrhovnim sudom Crne Gore i Vrhovnim državnim tužilaštvom Crne Gore, te svim sudovima i tužilaštvima u državi. Svi navedeni subjekti su imali puno razumijevanje i podržavali aktivnosti koje je Centar preduzimao na polju edukacije nosilaca pravosudne funkcije, a o organizovanju aktivnosti obuka (seminarima/radionicama/konferencijama) obavještavani su blagovremeno. Centar šalje svim sudovima i državnim tužilaštvima Program kontinuirane obuke za sljedeću godinu, kako bi se sudije i državni tužioci upoznali sa aktivnostima Centra i datumima održavanja obuka, u cilju njihovog blagovremenog planiranja u učestvovanju na obukama za koje su zainteresovani. Takođe, o organizovanim aktivnostima sudije i državni tužioci su obavještavani preko predsjednika sudova i rukovodilaca državnih tužilaštava, kako je predviđeno Pravilnikom o upućivanju kandidata na kontinuiranu obuku i tokom cijele godine odziv i učešće u aktivnostima Centra je bio na zadovoljavajućem nivou, bilo da su obuke sprovedene uživo ("face to face"), onlajn ili u hibridnom formatu.

Prije izrade Godišnjeg programa obuka za 2024. godinu, Centar je sproveo sveobuhvatnu analizu procjene potreba za obukama u pravosuđu koristeći revidiranu metodologiju (kroz upotrebu više alata i metoda; upitnici, fokus grupe, intervjui i dr.) koja je obuhvatila prvenstveno sve sudije i državne tužioce, Sudski savjet i Tužilački savjet, a u cilju kandidovanja tema i spornih pitanja u praksi za koje smatraju da im, kroz proces obuke u narednoj 2024. godini, treba pokloniti posebnu pažnju. Takođe, u proces analize procjene potreba za obukama Centar je uključio i Advokatsku komoru, Notarsku komoru, kao i Komoru javnih izvršitelja, zbog važnosti njihove uloge u pravosuđu i doprinosa koji oni mogu da daju kandidovanjem spornih tema vezanih za praksu sa kojom se susrijeću vršeći svoje profesije, a isto je uradjeno i sa Udruženjem sudskih vještaka Crne Gore, Nezavisnim udruženjem sudskih vještaka Crne Gore. Nadalje, zbog važnosti oblasti koje pokrivaju i dugogodišnje saradnje sa Centrom imputi su dobijeni i od Ministarstva pravde, Agencije za sprječavanje korupcije (ASK), Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore – Ombudsmana, Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, Kancelarije zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i dr. Takođe, zbog važnosti civilnog sektora koji svojim aktivnostima daje značajan doprinos unapređenju vladavine prava, predlozi tema koje treba da budu predmet budućih obuka dobijeni su i od NVO partnera.

Saradnja i komunikacija sa **Sudskim savjetom i Tužilačkim savjetom** odvija se kroz održavanje sastanaka i elektronsku komunikaciju, kao i kroz redovnu telefonsku komunikaciju. Saradnja ovih institucija se ogleda i kroz institucionalno djelovanje Tužilačkog, odnosno Sudskog savjeta preko svojih prestavnika u upravljačkom organu Centra - Upravnom odboru.

Centar je nastavio dobru saradnju sa **Kancelarijom Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava**. Zastupnica pred ESLJP bila je angažovana kao predavač na brojnim obukama koje je Centar organizovao, a koje su se odnosile na Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, praksu Evropskog suda za ljudska prava i izvršenje presuda ESLJP u vezi sa stečajnim postupcima. Takođe, presude Evropskog suda za ljudska prava koje se odnose na Crnu Goru dostavljane su od strane Kancelarije Zastupnika, kako bi iste bile uključene u materijale za obuku i bile distribuirane sudijama i državnim tužiocima na upoznavanje.

Takođe, dobra saradnja je nastavljena sa **Institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore – Ombudsmanom**. Organizovana je posjeta polaznika Programa inicijane obuke Instituciji Zastupnika, a Zaštitnik ljudskih prava i sloboda i njegovi savjetnici bili su angažovani

kao predavači u obukama koje su bile posvećene unaprjeđivanju znanja u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Imajući u vidu značaj kontinuiranog usavršavanja određenih pravnih profesija koje su u službi efikasnog i djelotvornog rada pravosuđa, Centar je shodno potpisanim Memorandumima o saradnji, nastavio kontinuiranu saradnju sa profesionalnim udruženjima: **Notarskom komorom, Komorom javnih izvršitelja, Advokatskom komorom**. Predstavnici navedenih profesija bili su učesnici obuka koje je Centar organizovao, a koje su vezane za oblasti rada pomenutih pravnih profesija.

Nastavljena je saradnja i sa **Udruženjem sudskih vještaka Crne Gore i Nezavisnim udruženjem sudskih vještaka Crne Gore**, sa kojima je Centar organizovao obuku gdje je na jednom mjestu okupio predstavnike pomenutih udruženja i predstavnike pravosuđa tj. sudije i državne tužioce.

Centar već dugi niz godina ima uspostavljenu **saradnju sa Pravnim fakultetom Univerziteta Crne Gore**, pa je u duhu već postojeće dobre saradnje, Centar neakademski partner u projektu CLEUM (Jean Monnet Chair in Law of the EU Internal Market). Projekat se primarno odnosi na rad sa studentima na master studijama, ali podrazumijeva i organizaciju, jednom godišnje, predavanja tj. jednodnevne obuke za predstavnike pravosuđa. U prošloj godini održana je prva obuka iz prava unutrašnjeg tržišta Evropske unije za polaznike Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a konkretnije teme obuke su bile sljedeće: Kolektivna zaštita potrošača u Crnoj Gori i Evropskoj uniji; Horizontalno i prošireno vertikalno neposredno dejstvo zabrane ograničenja slobode kretanja na unutrašnjem tržištu Evropske unije.

Centar ima uspješnu saradnju sa **NVO Organizacijom za zaštitu prava autora muzike Crne Gore – PAM CG** potpisivanjem Memoranduma o saradnji. Cilj potpisivanja Memoranduma je uspostavljanje saradnje na polju organizovanja i sprovođenja obuka iz oblasti autorskog i srodnih prava, sa posebnim akcentom na prava autora muzike i ulogu i značaj kolektivne organizacije za zaštitu prava autora muzike. Shodno uspostavljenoj saradnji i u 2024. godini, organizovana je obuka za predstavnike pravosuđa koja je bila posvećena Intelektualnoj svojini tj. autorskom i srodnim pravima.

Uspostavljena saradnja nastavila se i sa **Agencijom za zaštitu konkurencije** u cilju organizovanja obuka za sudije i državne tužioce kako bi se upoznali sa evropskom praksom u oblasti konkurencije i državne pomoći i na taj način u punom kapacitetu bili značajan činilac u kreiranju otvorenog tržišta sa jednakim uslovima za sve učesnike u Crnoj Gori. Aktivnosti obuka su sprovedene u okviru IPA projekta pod nazivom „Increasing the capacity of institutions harmonising and implementing of EU acquis in the area of Competitiveness and Innovation“, koji se sprovodi uz podršku Delegacije EU u Crnoj Gori.

Kao i prethodnih godina Centar je i u 2024. godini nastavio sa sprovođenjem obuka u saradnji sa **nevladinim organizacijama**. Dugogodišnji partner Centra je **Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM)**, sa kojim su u 2024. godini sprovedene dvije obuke, koje su bile posvećene sljedećim temama: „Nadziranje medija - praćenje etičkog izvještavanja o kršenjima ljudskih prava“ i „Prepoznavanje i procesuiranje krivičnih djela počinjenih iz mržnje sa posebnim osvrtom na anticiganizam i ekološki rasizam“.

U cilju unapređenja saradnje na polju organizovanja i sprovođenja zajedničkih obuka nosilaca pravosudne funkcije i novinara Centar je potpisao Memorandum o saradnji sa Društvom profesionalnih novinara Crne Gore.

Takođe, u 2024. godini potpisan je Sporazum o saradnji sa Centrom za alternativno rješavanje sporova sa ciljem promovisanja medijacije kao načina bržeg rješavanja sporova.

Statistika sprovedenih aktivnosti Centra

Program inicijalne obuke:

Teorijski i praktični dio Programa inicijalne obuke pohađalo je ukupno **73 kandidata/kinje za sudije osnovnih sudova, suda za prekršaje, Privrednog i Upravnog suda Crne Gore i kandidata/kinja za državne tužioce.**

- **Teorijski dio Programa** - sproveden je **231 dan obuke** za ukupno **57 kandidata/kinja** i to: **18 kandidata/kinja** za sudije osnovnih sudova, **26 kandidata/kinja** za državne tužioce, **4 kandidatkinje** za sudije za prekršaje, **6 kandidata/kinja** za sudije Privrednog suda Crne Gore i **3 kandidata/kinje** za sudije Upravnog suda Crne Gore.
- **Praktični dio Programa** pohađalo je **16 polaznika** i to kandidata/kinja za sudije osnovnih sudova.

Program kontinuirane obuke:

- sprovedena je **81 aktivnost kontinuirane obuke** sudija i državnih tužilaca tj. **128 dana obuke**;
- ukupno učestvovalo **1373 učesnika** (753 sudije/kinje, 214 državnih tužilaca/teljki, 153 sudijska savjetnika/ce, 46 tužilačkih savjetnika/ca, 26 kandidata/kinja za sudije, 2 kandidata/kinje za državne tužioce i 179 ostalih predstavnika/ca drugih organa, institucija i profesija).

Posredstvom Centra, a na poziv za učešće u obukama organizovanim od strane međunarodnih partnera (na regionalnom, evropskom i svjetskom nivou), predstavnici pravosuđa su učestvovali u:

- **27 aktivnosti obuka**, na koje je upućeno
- **91 predstavnik crnogorskog pravosuđa** (54 sudije, 5 specijalnih tužilaca, Glavni specijalni tužilac, Vrhovni državni tužilac, 24 državna tužioca, 3 kandidatkinje za sudiju, 1 savjetnik iz Specijalnog državnog tužilaštva i 2 savjetnika iz državnih tužilaštava).

Program za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu:

- organizovano je **25 obuka** tj. **59 dana obuke**;
- učestvovalo je **107 pripravnika** (79 pripravnika u sudovima i 28 pripravnika u državnim tužilaštvima).

Program za obuku savjetnika u sudovima i državnom tužilaštvu:

- organizovano je **7 obuka** za savjetnike u sudovima i državnom tužilaštvu, tj. ukupno **15 dana obuke**;
- prisustvovalo je ukupno **162 savjetnika/ce** (93 savjetnika/ce sudova i 69 savjetnika/ca iz državnih tužilaštava).

Imajući u vidu aktivnosti koje su vezane za obuke, a koje je Centar sproveo ili posredovao u delegiranju učesnika u 2024. godini (ne računajući aktivnosti koje se odnose na inicijalnu obuku), ukupan broj iznosi:

- **140 aktivnosti** (81 kontinuirana obuka, 27 upućivanja sudija i državnih tužilaca na obuke koje su organizovali međunarodni partneri Centra, 25 obuka za pripravnike i 7 za savjetnike u sudovima i državnim tužilaštvima).
- u pomenutim aktivnostima ukupno je učestvovalo **1.733 polaznika** (807 sudija; 245 državnih tužilaca, 246 savjetnika u sudovima (153 na programu za kontinuiranu obuku i 93 na programu za obuku savjetnika); 118 savjetnika u državnim tužilaštvima (46 na programu kontinuirane

obuke, 69 na program za savjetnike i 3 upućivanja), 79 pripravnika u sudovima, 28 pripravnika u državnim tužilaštvima, 29 kandidata za sudije, 2 kandidata za državne tužioce i 179 predstavnika/ca drugih organa, institucija i profesija).

Nadalje, imajući u vidu aktivnosti koje se odnose na **kontinuiranu obuku, inicijalnu obuku i obuku pripravnika i savjetnika u sudovima i državnim tužilaštvima** (ne računajući aktivnosti koje se odnose na upućivanja sudija i državnih tužilaca na obuke koje su organizovali međunarodni partneri Centra), Centar je sproveo **433 dana obuke**, u kojima je učestvovalo **1.790 učesnika** (učesnici programa za kontinuiranu, pripravnike, savjetnike i teorijski dio inicijalne obuke koji sprovodi Centar).

RADNE PROSTORIJE

Centar je i u toku 2024. godine poslove obavljao u zakupljenim prostorijama, koje je za potrebe Centra obezbijelila Uprava za katastar i državnu imovinu. Prostorije ukupne površine 470 m² se nalaze u PC Palada i obuhvataju 11 kancelarija i tri sale za obuke. Sve kancelarije i sale su opremljene kancelarijskim namještajem i kompjuterskom opremom.

Kancelarije i sale za obuku su, uz finansijsku podršku Ambasade SAD u Podgorici tj. Biroa State Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona (INL), u prethodnom periodu dobro tehnički opremljene, te iste raspolažu konferencijskim sistemom (sa sistemom za simultano prevođenje) za 40 učesnika, smart board tablama koje omogućavaju brojne funkcije i znatno olakšavaju sprovođenje obuka, kao i lap top računarima.

Jedan od ključnih strateških ciljeva Centra i dalje ostaje obezbjeđivanje radnih prostorija koje bi bile u vlasništvu Centra, a koje u potpunosti odgovaraju potrebama Centra.

INTEGRALNI INFORMACIONI SISTEM CENTRA (IIS)

Početkom juna 2021. godine izvršena je primopredaja projekta Integralnog Informacionog Sistema Centra (IISC) u formi onlajn portala zatvorenog tipa, za registrovane korisnike. Ključni rezultat ovog projekta je informacioni sistem koji treba da olakša i ubrza procese rada zaposlenih u Sekretarijatu Centra, a eksternim korisnicima sistema da olakša informisanje. Projekat se sastoji od više modula koji se mogu karakterisati i kao pojedinačni zahtjevi ili pojedinačni projekti (Interni portal; Mobilna aplikacija; Info portal za eksterne korisnike; E-learning portal; Dnevnik za polaznike inicijalne obuke; Administrativni portal; Izvještavanje). Projekat je finansiran od strane INL Programa Ambasade SAD u Podgorici. Centar je nakon primopredaje sistema isti implementirao fazno. Zaposleni u Sekretarijatu koriste IISC u svom radu za unos svih relevantnih podataka i dokumenata za organizaciju obuka i aktivnosti Centra. Takođe, od strane Sekretarijata organizovane su i obuke mentora, koji sprovode praktični dio Programa inicijalne obuke, o načinu korišćenja/upotrebe online platforme za evidenciju učešća i ocjenjivanje kandidata u digitalnom dnevniku, koja je dio IISC-a.

TRANSPARENTNOST RADA CENTRA

Kao i svi državni organi i Centar ima obavezu učiniti javnim svoj rad i građanima obezbijediti pristup informacijama u čijem je posjedu.

Na internet stranici Centra (www.cosdt.me) nalaze se informacije o Centru. Od bitnijih informacija izdvajamo: programe obuka, planove rada, izvještaje i druga dokumenta o radu

Centra, spisak državnih službenika i namještenika zaposlenih u Sekretarijatu Centra, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima, spisak članova organa Centra (Upravnog odbora i Programskog savjeta) i predavača Centra, kao i publikacije, zakone, analitičke kartice, putne naloge za službeno vozilo, informacije u vezi sa javnim nabavkama itd.

U kalendaru događaja, koji se nalazi na pomenutoj internet stranici, unaprijed su date informacije o aktivnostima koje će u predstojećem periodu biti organizovane i sprovedene, kao i neophodni podaci u vezi sa tom aktivnošću. Takođe, nakon sprovedenih aktivnosti objavljuje se i kratka informacija o sadržaju sprovedene aktivnosti i učesnicima.

Da je Centar svoj rad činio javnim dokazuje i činjenica da su Sekretarijatu Centra, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, u izvještajnoj godini podnešena samo dva zahtjeva.

PREDSJEDNICA UPRAVNOG ODBORA CENTRA

Ljiljana Lakić

Broj: 026-03-082/25-522-4

Podgorica, 31. mart 2025. godine